

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний гірничий університет
Фінансово-економічний факультет

**Кафедра економічного аналізу
та фінансів**

**МАТЕРІАЛИ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

*«Проблеми і перспективи створення
ефективного фінансового механізму»*

13-14 травня 2010 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

ББК 65.9 (4 Укр) 26
УДК 336

Проблеми і перспективи створення ефективного фінансового механізму / Матеріали студентської наукової конференції (Дніпропетровськ, 27-28 квітня 2010 року). – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2010. – с.104.

Матеріали студентської наукової конференції висвітлюють сучасні проблеми фінансової теорії та практики.

ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВИПУСК:

Крилова О.В. – к.т.н., доцент кафедри ЕА і Ф

УКЛАДАЧ:

Цуркан І.М. – к.е.н., доцент кафедри ЕА і Ф

За стиль, редакцію та достовірність поданих матеріалів студентської наукової конференції несуть відповідальність їх автори.

Усі права застережені. Розповсюдження і тиражування матеріалів студентської наукової конференції без офіційного дозволу авторів заборонено.

Автухова В. І.

Ст.ар. ЕФ-07-1

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Цуркан І.М.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Чинна податкова система України потребує якісного реформування. Таке реформування необхідно здійснювати цілеспрямовано, системно, відкрито, виважено за складовими і поступово у часі. Така необхідність обумовлюється, передусім, вирішенням спектру цільових задач системного реформування. До них треба віднести: забезпечення результативності змін; залучення до процесу всіх суб'єктів відносин; базування на інтересах громадянського суспільства і всіх громадян України; забезпечення адекватного і прогнозованого реагування суб'єктів сплати податків на зміни, що запроваджуються, їх пристосування до нових вимог. Тому дослідження в області даної теми є досить актуальними.

Податки є важливою ланкою економічних відносин будь-якої держави. Україна вже дев'ятнадцять років існує як незалежна держава, але єдиного нормативного акту, який би регулював правовідносини в сфері оподаткування немає. Стало очевидним, що без прийняття Податкового кодексу економіка держави приречена на нестабільність. Його прийняття повинно базуватись на відповідній концепції реформування податкової системи в Україні. Прийняття Податкового кодексу може забезпечити поступовий перехід до періоду "податкової стабілізації" і частково-автоматичної фіскальної політики. Це значно поліпшить як умови господарювання підприємств (мікрорівень), так і стане важливим фактором прискорення інноваційно-інвестиційних процесів в економіці на макрорівні.

Спираючись на дослідження науковців, можна виділити напрямки реформування податкової системи з наступних питань:

- забезпечення стабільності податкового законодавства;
- суттєвого спрощення податкового законодавства (закони з питань оподаткування мають бути законами прямої дії);
- усунення дублювання одних податків іншими;
- встановлення періоду введення нової податкової норми (платник податку має заздалегідь знати, в яких податкових рамках він працюватиме);
- визначення умов, за яких настає чи зупиняється відповідальність за порушення законодавства з питань оподаткування;
- чіткого та вичерпного визначення всіх елементів оподаткування;
- закріплення принципу одноразовості податкового покарання і розробки процедури відшкодування платнику збитків, які він поніс з вини працівників податкових органів;
- посилення відповідальності працівників податкових органів за необ'єктивне проведення перевірок, навмисне приховування виявлених правопорушень.

Підсумовуючи викладене, необхідно зазначити, що в результаті здійснення податкової реформи в Україні, та як наслідок вирішення складних податкових колізій, має бути створена податкова система з базовими положеннями, при якому Податковий кодекс України буде єдиним нормативним документом, який регулюватиме відносини з приводу сплати податків. Він міститиме чіткі визначення всіх елементів податків та зборів, встановлюватиме права та обов'язки платників податків та податкових органів. Простота та зрозумілість норм (порівняно з діючим законодавством) дозволить уникнути подвійного тлумачення норм, протиріч та непорозумінь в застосуванні Податкового кодексу України на практиці. Це з одного боку, полегшить становище платників податків, а з іншого, призведе до можливості чіткого виконання податковими органами своїх контролюючих функцій. Тому необхідністю вирішення таких стратегічно важливих питань і обумовлюється подальше більш детальне вивчення проблематики даного питання.

Бабанська О. М.

Ст.гр. ЕФ-06-1

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Цуркан І.М.

ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ

Сучасний етап економічного розвитку країни характеризується значними змінами в усіх сферах діяльності суспільства. Відбувається поступове уповільнення платіжного обороту, що викликає зростання дебіторської заборгованості на підприємствах. Тому питання управління дебіторською заборгованістю є досить актуальним, тому що борг здійснює прямий вплив на величину оборотного капіталу.

Для подолання кризи неплатежів необхідно визначити їх можливі причини. Вважається, що дебіторська заборгованість не погашається з таких причин: клієнт не задоволений продукцією або послугами фірми, і затримка сплати є найкращим способом привернути до цього увагу; у клієнта достатньо грошових коштів, але складений ним розклад платежів не співпадає з очікуваннями фірми, тобто бюджети двох контрагентів не узгоджуються; у покупця недостатньо грошових коштів для того, щоб виконати всі зобов'язання [1].

Ефективне управління дебіторською заборгованістю має ґрунтуватися на розробленій кредитній політиці підприємства – наборі певних дій, направлених на прийняття рішення, які з клієнтів мають отримати кредит і на яких умовах. По відношенню до покупців продукції розрізняють три типи кредитної політики:

- Консервативний – орієнтується на мінімізацію кредитного ризику шляхом звуження кола покупців за рахунок найбільш ризикових;
- Поміrkований – направлений на середній рівень кредитного ризику;

- Агресивний – має на меті збільшення додаткового прибутку за рахунок розширення обсягу реалізації продукції в кредит, не зважаючи на високий рівень кредитного ризику [2].

Процес формування кредитної політики складається з наступних етапів:

1. Розробка стандартів кредитування, які відображають оптимальний ступінь ризику, прийнятий для кредитних рахунків.

2. Визначення оптимального періоду кредитування. Подовження кредитного періоду збільшує дебіторську заборгованість - частково за рахунок умов кредиту, частково за рахунок збільшення обсягу продажів.

3. Визначення вартості надання кредиту. Практикується надання знижок при дострокових виплатах.

4. Визначення порядку збору платежів та систем штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язань покупців.

5. Моніторинг погашення дебіторської заборгованості, який забезпечує керівництво достовірною і оперативною інформацією про її стан і результати управлінського впливу [2, 3, 4].

У випадку ж коли підприємству терміново необхідно трансформувати дебіторську заборгованість у грошові активи доцільно використовувати інструменти рефінансування останньої, до них відносять: факторинг, форфейтинг, облік векселів.

Таким чином за допомогою ефективної кредитної політики підприємство може знизити ризик недоотримання коштів та використовуючи плату за кредит нейтралізувати фактор вартості грошей в часі, а використання інструментів рефінансування дозволить прискорити оборотність коштів, що призведе до ліквідації касових розривів, збільшення обсягів продаж протягом певного періоду розширення кола покупців, збільшення для них розстрочки платежу.

Література:

1. Роганова, Г. О. Актуальні проблеми управління дебіторською заборгованістю підприємств [Текст] / Г.О. Роганова // Вісник Донецького національного університету ім. М. Туган-Барановського. – 2009. – №3 – С.

247–258.

2. Моргунова, Т. І. Кредитна політика як інструмент управління дебіторською заборгованістю [Текст] / Т.І. Моргунова, П.О. Шутова // Економічний простір. – 2009. – № 25 – С. 130–136.

3. Харакоз, Л. В. Аналіз форм і методів управління дебіторською заборгованістю [Текст] / Л.В. Харакоз, А.С. Вдовіна // Вісник Дніпропетровського державного університету ім. Олеся Гончара. – 2008. – Вип. 2. – № 10/1 – С. 53–57.

4. Момот, Т. В. Сучасні моделі управління дебіторською заборгованістю підприємства [Текст] / Т.В. Момот, Г.М. Бреславська // Коммунальное хозяйство городов. Серия: экономические науки: Науч. – текст. Сб. – К.: Техніка. – 2008. – Вип. 85. – С. 207-211.

Балагура В. О.

Ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Дереза В . М.

СТРУКТУРА ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку економіки України особливе значення набуває активізація інвестиційного процесу і забезпечення на цій основі високої конкурентноздатності вітчизняного виробництва. Ефективна інвестиційна діяльність та розвиток господарюючих суб'єктів залежить не лише від наявності достатньої кількості фінансових ресурсів, але й значною мірою від співвідношення джерел їх залучення, які мають свої особливості та вартість.

З посиленням ринкових перетворень спектр доступних для вітчизняних підприємств джерел фінансування значно розширився. Тому сьогодні, коли українські підприємства реально зіткнулися у своїй практичній діяльності з

проблемами формування інвестиційного капіталу та раціональним вибором серед фінансових альтернатив, зростає актуальність обґрунтування методичних основ оптимізації структури інвестиційних ресурсів.

Проблемам формування та оптимізації структури інвестиційних ресурсів присвятили свої праці закордонні та вітчизняні економісти Александер Г., Балабанов І.Г., Бланк І.А., Брейлі Р., Брігхем Ю., Дорошенко Т.В., Дональдсон Г., Єгоренко Д.В., Ілляшенко С.М., Ковальов В.В., Ковальчук К.Ф., Коласс Б., Кузнєцова О.В., Майєрс С. Проте в економічній літературі питання щодо джерел фінансування інвестиційних процесів у методичному плані висвітлено не повно, оскільки на сьогодні відсутня детальна класифікація джерел фінансування інвестицій, досить незрозумілим є трактування форм та методів фінансування інвестицій, відсутнє трактування інвестиційні ресурси.

Вітчизняна теорія формування і використання інвестиційних ресурсів тільки починає створюватись і, як наслідок, — наявність різноманітних визначень категорії «інвестиційні ресурси». На основі багатозначності поняття «інвестиційні ресурси», за доцільне вважаємо доповнити визначення С. А. Соколова та Т. В. Майорової з питань урегулювання права на їх використання в інвестиційному процесі, оскільки інвестор може використовувати як власні економічні ресурси, так і позикові та залучені (якщо інше не передбачено договірними умовами) з урахуванням їх вартості та отриманого ефекту. Також з метою ефективного врегулювання взаємовідносин між суб'єктами інвестиційного процесу необхідне дотримання основних принципів бухгалтерського обліку для забезпечення достовірної фінансової інформації. З урахуванням указаних пропозицій до інвестиційних ресурсів слід відносити економічні ресурси, що перебувають у будь-якій формі (матеріальній, нематеріальній, фінансовій) на правах користування інвестора, можуть бути індивідуалізовані та оцінені і вкладені в разі потреби в той чи інший інвестиційний об'єкт для досягнення мети інвестування. Ураховуючи те, що інвестиційні ресурси можуть використовуватися за потреби, то їх можна

розглядати як інвестиційний потенціал у розрізі підприємств, галузі, регіону, країни тощо.

Досліджуючи джерела інвестиційних ресурсів, слід відмітити їх особливості щодо умов розміщення, тобто умов реалізації інвестицій. Це пояснюється тим, що на сьогодні в обліку відсутній контроль за інвестиціями з певними умовами «розміщення інвестиційних ресурсів». Процес фінансування власних інвестиційних потреб повинен відображатись через джерело формування та використання таких ресурсів, а не через капітальні інвестиції. Спрямування коштів на внутрішні інвестиції дозволить контролювати процес розширеного виробництва та ефективність роботи управлінського персоналу з питань збереження та зростання раніше вкладеного капіталу.

Барановський М. С.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Єрмошкіна О.В.

ІНСТИТУЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Термін «антикризове управління», як правило, застосовується у зв'язку з фінансовою неспроможністю підприємств. Але це – далеко не повний погляд на проблему – в теорії і практиці антикризового управління для з'ясування реального підприємства, окрім оцінки його платоспроможності, слід розглядати багато інших чинників, що визначають його багатогранну виробничу діяльність, зважати на специфіку стану української економіки, сукупність внутрішніх і зовнішніх дій.

Одним з найважливіших завдань державного регулювання економіки є ліквідація збоїв у функціонуванні ринкового механізму на мікрорівні,

створення умов для подолання кризових явищ в діяльності підприємств. Вирішується дане завдання шляхом вироблення і реалізації заходів державного антикризового регулювання. Йдеться про розробку на макроекономічному рівні заходів, націлених на забезпечення захисту підприємств від кризових ситуацій, запобігання банкрутству або припинення їх подальшого функціонування. Заходи державного антикризового регулювання передбачають аналіз ситуації, формулювання мети, розробку інструментів, здатних перетворити кризові ситуації у напрямі вирішення поставлених завдань.

Антикризове управління, дійсно відрізняється від управління в звичному режимі. Весь арсенал підходів і методів останнього спрямований на розвиток і виживання підприємства в довгостроковому аспекті (що включає, у тому числі, і недопущення кризи), то методи першого націлені виключно на подолання вже існуючої кризи, забезпечення виживання в короткостроковому аспекті.

З інституційного погляду до антикризового менеджменту відносять усіх фізичних (чи юридичних) осіб, які уповноважені власниками суб'єкта господарювання чи силою закону здійснювати планування, реалізацію та контроль цілей, стратегії та заходів, спрямованих на виведення підприємства з кризи, тобто здійснювати фактичне управління підприємством на період його оздоровлення. Зрозуміло, що основну роль в антикризовому менеджменті відіграють особи, відповідальні за антикризове управління фінансами. На відміну від звичайного фінансового менеджменту, функції антикризового фінансового менеджменту можуть виконувати як штатні працівники підприємства, так і фахівці, залучені ззовні на тимчасовій основі.

Вибір інституцій, які здійснюватимуть антикризові функції, залежить від конкретних умов прийняття рішення щодо переведення підприємства на режим антикризового управління. Насамперед це залежить від того, у судовому чи в досудовому порядку реалізовуватиметься антикризові заходи, від виду діяльності суб'єкта господарювання, а також від ініціаторів фінансового оздоровлення.

Оборотні активи – це мобільна частина активів підприємства, яка

використовується протягом одного року у процесі операційної, фінансової, інвестиційної діяльності з метою отримання економічних вигод. Забезпечення ефективності управління оборотними активами передбачає врахування методологічних засад, на яких цей процес базується, обґрунтування зовнішніх та внутрішніх чинників, що впливають на нього, й визначення його ролі і місця в системі управління фінансами підприємства.

Управління оборотними активами вітчизняних підприємств має включати обґрунтування відповідних управлінських рішень щодо таких основних напрямів:

- 1) управління дебіторською заборгованістю,
- 2) управління грошовими та фінансовими потоками,
- 3) управління запасами.

Важливим чинником ефективності управління оборотними активами на вітчизняних підприємствах є якість його правового забезпечення. Застосування рекомендацій щодо необхідності уніфікації та уточнення понять, пов'язаних з оборотними активами підприємств, які зустрічаються у законодавстві України, дає можливість підвищити якість правового забезпечення управління оборотними активами підприємств.

Вітчизняні промислові й торговельні підприємства мають недостатній рівень управління дебіторською заборгованістю, грошовими коштами, поточними фінансовими інвестиціями. Застосування методики оцінки управління дебіторською заборгованістю, грошовими коштами, поточними фінансовими інвестиціями дає змогу оцінити рівень управління на підприємстві цими складовими оборотних активів, вчасно виявити недоліки в управлінні ними та прийняти необхідні регулюючі рішення.

Для забезпечення ефективного управління дебіторською заборгованістю вітчизняним промисловим підприємствам доцільно використовувати методику управління портфелем дебіторської заборгованості, яка дає можливість розробити індивідуальні умови кредитування покупців, оцінити вигідність підприємства у разі змін умов кредитування, оцінити вплив чинників на обсяги

дебіторської заборгованості, забезпечити контроль за поточними обсягами дебіторської заборгованості, обґрунтувати можливості її рефінансування.

Бойко О. С.

ст. зр. ЕФ-05-1

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Дереза В . М.

КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ І НАПРЯМИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Організація фінансово-кредитного обслуговування підприємств, функціонування кредитної системи грають виключно важливу роль в розвитку господарських структур. Від ефективності і безперебійності функціонування кредитно-фінансового механізму залежать не лише своєчасне отримання коштів окремими господарськими одиницями, але і темпи економічного розвитку країни в цілому.

Позики на виробничі і позавиробничі потреби надавалися раніше і надаються в даний час, але класифікуються вони не за об'ємом, а за способом видачі позик, а також залежно від терміну кредитування.

Відповідно до вимог НБУ надання кредиту на всілякі потреби позичальників може здійснюватися декількома способами:

- в разовому порядку;
- багаторазовим способом – при виникненні потреби в межах лінії, що відкривається позичальнику і обумовленого в кредитній угоді терміну кредитування:
 - за допомогою оплати розриву в платіжному обороті підприємства у вигляді дебетового сальдо на його розрахунковому (поточному, кореспондентському) рахунку;

- на базі об'єднання кредитного потенціалу ряду банків (консорціального кредиту);

- іншими способами.

Видача позики може здійснюватися як шляхом оплати за рахунок кредиту різного роду платіжних документів, так і шляхом зарахування грошових коштів на розрахунковий (поточний, кореспондентський) рахунок. Кредити юридичним особам надаються при цьому лише в безготівковому порядку, фізичним особам — в безготівковій і готівковій формі через касу банку. При зміні умов кредитування банк-кредитор і клієнт складають додаткову угоду.

Погашення заборгованості за позику здійснюється шляхом списання грошових коштів з розрахункового рахунку позичальника або на платіжну вимогу банку-кредитора (якщо клієнт обслуговується в іншому банку). Якщо йдеться про погашенні кредиту фізичною особою, то це погашення здійснюється на базі письмового розпорядження фізичної особи, поштового переказу, внеску ним в касу банку готівки, утримання із зарплати позичальника, даної кредитної установи, що є співробітником.

Для середнього і дрібного Українського банку, на мій погляд, зараз відкриваються дві можливості для виживання в умовах макроекономічної і перманентної банківської кризи:

- перетворення на філію крупного банку, який за допомогою розширення філіальної мережі, залучає нову клієнтуру і капітали.

- придбання спеціалізації і перетворення на спеціалізований кредитний інститут.

На мій погляд, цей процес буде найбільш характерним найближчим часом для України, де особливо сильна концентрація банківського капіталу, загострена конкуренція між різними видами кредитних установ.

Бондар К.Ю.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

Зав.каф., д.е.н, професор ЕА і Ф

Галушко О.С.

УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

Нові економічні умови становлення ринкового механізму дозволили отримати не тільки позитивні результати діяльності, але і призвели до того, що близько половини всіх вітчизняних підприємств внаслідок загальноекономічної кризи виявилися неспроможними в економічних відносинах і зіткнулись із необхідністю їх судової (примусової) санації. Сприятливим ґрунтом виникнення такої ситуації частіше за все стають прорахунки в стратегічних планах, в наборі конкретних тактичних заходів, що дозволяють підприємству попереджати і прогнозувати зміни в нестабільному середовищі, а також диспропорції всередині підприємства і нездатність адекватно на них реагувати.

Попередження та недопущення кризового стану промислових підприємств можливе на основі використання поєднання різних методів та прийомів антикризового управління. Так, використання стратегічного управління дозволяє забезпечити стійкий розвиток підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища шляхом моніторингу стану мікро- і макросередовища, сканування внутрішнього середовища на основі ресурсного аналізу, застосування інформаційних технологій, захисних механізмів ризик-менеджменту, бюджетування. Поєднання цих прийомів сприяє ранньому виявленню та адаптації до слабких сигналів кризової ситуації, що народжується.

Невід'ємним елементом економічної стратегії підприємства, що об'єднує усі розділи стратегічної програми його розвитку, є стратегія запобігання

нестабільності (банкрутства) підприємства. Можна виділити три стратегії, що характеризують поведінку підприємства в умовах кризи. Перша стратегія управління - активна стратегія - характерна для підприємств, які здійснюють традиційну політику зі стабілізації свого фінансового положення. Друга – реактивна стратегія. При ній управлінські рішення запізнюються щодо моменту раціонального початку дій на певному проміжку часу. При появі окремих симптомів виникнення кризової ситуації керівництво підприємства не достатньо швидко реагує на ситуацію, вважаючи її тимчасовим явищем. Та третя - планова стратегія управління властива підприємствам, які застосовують неекстраполятивні методи прогнозування розвитку технології, структурне економічне прогнозування тощо, спрямовані безпосередньо на виявлення можливих змін, що виникають у зв'язку з дискретними відхиленнями стратегічного характеру.

Для підвищення рівня прогнозування ситуації на конкретному промисловому підприємстві необхідне внесення змін в облікову функцію управління. Це пояснюється тим, що від повноти та достовірності облікової інформації залежить якість одержуваних прогнозів.

Технологія стратегічного управління на рівні конкретного промислового підприємства повинна припускати створення системи безперервного стеження за параметрами зовнішнього середовища, яка при появі сигналів зародження кризи вимагає від керівництва підприємства та менеджерів негайного реагування на ці сигнали.

Сигнали кризи відстежуються за допомогою економічного моніторингу. Подолання негативного впливу зовнішнього середовища можливе тільки за умови застосування високоефективного менеджменту.

Прояви кризового стану на машинобудівних підприємствах різноманітні, їх можна при визначати системою показників (індикаторів) як окремо, так і в різних поєднаннях.

За складовими внутрішнього середовища в процесі безперервного аналізу здійснюється постійний контроль параметрів функціонування підприємства з

метою вироблення дієвого алгоритму проведення процедур санацій, спрямованих на оздоровлення діяльності промислового підприємства.

Верник В.М.

Ст.гр.ЕФ-06-1

Научный руководитель:

К.е.н., доц. каф. ЕА і Ф

Цуркан И.Н.

НОВЫЙ ПОДХОД К УПРАВЛЕНИЮ ПРЕДПРИЯТИЕМ НА ОСНОВЕ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ

Традиционно на многих предприятиях применяется функционально-ориентированный подход к управлению, при котором предприятие рассматривается как совокупность подразделений, каждое из которых выполняет определенный набор функций. В современных условиях в связи с повышением требований потребителей к продукции, необходимостью оперативного контроля текущего состояния предприятия со стороны руководства и сокращения длительности выполнения работ, применение этого подхода стало малоэффективным. Это привело к необходимости применения нового подхода к управлению, в основе которого лежат не функции подразделений предприятия, а бизнес-процессы, которые ими выполняются. Под бизнес-процессом понимают цепь логически связанных, повторяющихся действий, в результате которых используются ресурсы предприятия с целью достижения определенных измеримых результатов или продукции для удовлетворения внутренних или внешних потребителей.

При использовании процессно-ориентированного подхода к управлению предприятием постоянную актуальность имеет задача совершенствования бизнес-процессов, к чему существует множество предпосылок. Во-первых, уровень совершенства бизнес-процессов предприятия в условиях рыночной

экономики является одним из рычагов конкурентной борьбы. Во-вторых, растущие запросы и ожидания потребителей можно качественно удовлетворять только на основе адаптации к ним бизнес-процессов предприятия.

В практике совершенствования бизнес-процессов известен ряд методик и подходов, которые могут быть применены в рамках предприятия. Но выбор приемлемой методики оптимизации бизнес-процессов предприятия представляет значительные трудности.

Это связано со следующими причинами:

- многообразие подходов без определения областей их наибольшей эффективности;
- отсутствие взаимосвязи между различными методиками и подходами, что затрудняет их совместное использование;
- отсутствуют формализованные механизмы применения методик в конкретных ситуациях.

Таким образом, имеющийся практический опыт применения методик совершенствования бизнес-процессов является недостаточно обобщенным, что дает возможность для дальнейших научных исследований в этой области.

Поэтому целью данного исследования является анализ и систематизация известных методик совершенствования бизнес-процессов.

Все методики совершенствования бизнес-процессов могут быть разделены на два класса по длительности выполнения и степени вносимых в бизнес-процесс изменений. В этой связи могут быть выделены краткосрочные и долгосрочные методики (рис. 1).

После того, как с использованием одного или нескольких рассмотренных методов проведено совершенствование бизнес-процессов, приступают к внедрению этих улучшений в практическую деятельность предприятия. Одним из наиболее эффективных способов реализации этого является использование информационно-технологических инструментов, которыми являются автоматизированные системы управления деятельностью предприятия.

Рис. 1 Методики совершенствования бизнес-процессов

В результате проведенного исследования можно сделать следующие выводы:

1. В современных экономических условиях существуют объективные причины, которые обосновывают необходимость перехода к процессно-ориентированной модели управления предприятием.

2. На сегодняшний день отсутствуют четкие рекомендации по применению известных методов совершенствования бизнес-процессов в конкретных ситуациях.

3. Внедрение автоматизированных систем управления предприятием дает наибольший эффект только в тех случаях, когда в их основе лежат оптимальные бизнес-процессы, т. к. автоматизация неэффективных бизнес-процессов ничего не меняет в их содержании.

Герман Є.Д., Профатілова О.О.

Ст.ар. ЕГп-08-1, ЕМ-08-6

Науковий керівник:

К.е.н., проф. каф. ЕА і Ф

Дідик Л.М.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ

Електронні гроші є особливим видом грошей, що потребує як правового регулювання так і фінансового контролю з боку держави. Це інформаційні потоки умовних грошей, за допомогою яких здійснюються безготівкові розрахунки між суб'єктами господарювання з використанням сучасних комп'ютерних систем та мають здатність переносити вартість не тільки у просторі, але й у часі [1, с.216]. Електронні гроші випущені під забезпечення реальними грошима.

Ринок електронних грошей в Україні розвивається повільніше, ніж очікувалося, і сьогодні ще не використав свого повного потенціалу. Серед головних причин такого стану називають недостатню чіткість бізнес-правил та відсутність привабливих пропозицій, які б переконали більшість користувачів у перевагах електронних грошей.

Електронні гроші у принципі не збільшують масу грошей, проте очевидно збільшується швидкість їх обігу, оскільки вони виступають, як засіб прискорення і забезпечення комерційних операцій. Неправильним є відношення до електронних грошей, як до конкуруючої альтернативи звичайних грошей. Сама їх поява викликана необхідністю забезпечити комерційні операції через Internet там, де використання звичайних грошей є незручним або неможливим. Тому необхідно розглядати електронні гроші, як доповнення до реальних грошей, необхідних для обігу, або як ще один

інструмент обслуговування комерційних операцій Internet поряд з пластиковими картками.

Основний недолік електронних грошей полягає в тому, що емісія електронних грошей гарантується винятково емітентом, держава не дає ніяких гарантій збереження їхньої платоспроможності. Це приводить до того, що електронні гроші не рекомендується використовувати для здійснення великих платежів, а також для нагромадження істотних сум протягом тривалого часу. Тобто електронні гроші в першу чергу платіжний, а не накопичувальний засіб [1, с. 35].

Інший недолік у тім, що електронні гроші існують тільки в рамках тієї системи, у рамках якої вони емітовані. Крім того, електронні гроші не є загальноприйнятим платіжним засобом, обов'язковим до прийому. Через це всі платежі, що ви можете зробити за допомогою ваших електронних грошей, зводяться до того набору, що надає вам оператор системи, довільні платежі в рамках системи неможливі. Це дуже обмежує застосування електронних грошей досить спеціальними випадками, утім розвиток систем привів до того, що покривається досить широкий спектр побутових платежів.

Крім того, переказ засобів з однієї системи електронних грошей в іншу може бути досить незручною і дорогою операцією, подібний переказ обходиться істотно дорожче, ніж переказ усередині системи

Для подальшого успішного розвитку електронних грошей в Україні важливим є:

- встановлення законодавчої вимоги про обов'язкову попередню оплату електронних грошей у повній сумі традиційними грошима;
- введення заборони на кредитування в електронних грошах, що зменшить негативний вплив емісії електронних грошей на інфляційні процеси в країні.

Розвиток і поширення електронних грошей у певному розумінні – це нова ера їх еволюції, коли інформація перетворюється у субстанційну основу сучасної економічної реальності.

Література:

1. Бодюк, А.В. Електронні гроші: суть та особливості [Текст] / А.В. Бодюк, І.О. Трубін // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 9. – С. 33 – 37.

2. Кириченко, О. А. Банківський менеджмент [Текст]: підручник / О.А. Кириченко, В. І. Міщенко, В. П. Щербань. – К.: Знання, 2005. – 831 с.

Говоруха Н. О.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.т.н., доцент каф. ЕА і Ф

Крилова О.В.

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Економічна ефективність діяльності українських підприємств, забезпечення високих темпів їх розвитку, підвищення конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках визначається рівнем і діапазоном їх інноваційно-інвестиційної діяльності.

Відставання вітчизняних підприємств в інноваційно-інвестиційній сфері від підприємств інших країн світу не дозволяє їм відповідати належному рівню конкурентоспроможності, а отже, не забезпечує стійкий економічний розвиток країни. Щоб попередити цей процес українські підприємства повинні будувати свою діяльність на основі інноваційного підходу та демонструвати інноваційну активність.

Активне використання досягнень науки, впровадження у виробництво нових технологій дозволило високорозвиненим країнам світу забезпечити собі науково технологічний прорив і динамічний розвиток національних економік. І навпаки, неспроможність країн з відсталою економікою забезпечити швидку

структуру перебудови економіки на засадах технологічних інновацій не просто гальмує їхній розвиток, але й призводить до виробничо-технічної деградації і спричиняє перебування на периферії світового економічного процесу.

Необхідність переходу до інноваційного типу зростання у максимально стислі строки пояснюється тим, що тимчасові, екстенсивні фактори зростання – сприятлива кон'юнктура на світових ринках сировини та можливість використання незадіяних виробничих потужностей – практично себе вичерпали. Виходячи з цього, у найближчій перспективі головним напрямом інвестиційної діяльності має стати широкомасштабне технічне і технологічне оновлення виробництва.

Аналіз сучасного стану інноваційного процесу дозволяє виділити низку проблем інноваційної діяльності, серед яких такі:

1. відсутність обґрунтованої і дієвої інноваційної політики держави та відсутність системного управління інноваційним процесом з її боку;
2. відсутність пріоритетних напрямів інноваційного розвитку;
3. недосконалість нормативно-правової бази регулювання інноваційної діяльності.

За даними Держкомстату України, чинники, які гальмують запровадження інновацій на підприємствах, є такі:

- нестача власних коштів;
- великі витрати на нововведення;
- недостатня фінансова підтримка держави;
- високий рівень економічного ризику.

Фінансування науково-технічної сфери неухильно зменшується, залишається низьким рівень впровадження у виробництво результатів досліджень та розробок, наука поступово перестає бути суспільно визнаною пріоритетною діяльністю. Відбувається незворотна втрата інтелектуального потенціалу країни. Основним недоліком здійснюваної інноваційної політики залишається її спрямованість на керування переважно «процесом», а не «кінцевими результатами».

Підвищення конкурентоспроможності та інноваційно-інвестиційної привабливості економіки повинно стати стратегічним завданням. Курс на інноваційний розвиток в Україні має визначати перехід економіки до нового якісного стану. Він повинен супроводжуватись активізацією інноваційної діяльності, що дозволяє реорганізувати економіку на основі розвитку наукомістких виробництв, впровадження у виробництво прогресивних високотехнологічних процесів, розробки і випуску нової конкурентоздатної продукції.

Інноваційна політика повинна будуватися на диференційованій, багатоканальній основі і включати такі елементи як пряме державне фінансування пріоритетних напрямів розвитку техніки, базових технологій і наукомістких проектів (особливо в стартовий період); непряма підтримка програм і проектів (зокрема тих, що здійснюються приватним дрібним і середнім бізнесом) шляхом надання податкових і митних пільг і податкових кредитів при освоєнні принципово нової техніки і технології (для компенсації високих первинних витрат), сприяння вдосконаленню інноваційної і інформаційної інфраструктури, інформаційному забезпеченню, підготовці і перепідготовці кадрів і т.д.; використання тих, що виправдали себе в світовій практиці каналів притоку приватних інвестицій в результаті продажу акцій компаній, що здійснюють базові інновації; залучення вітчизняних, іноземних і міжнародних банків і фондів до фінансування проектів і програм, що реалізують пріоритетні базові технології і що користуються підтримкою держави.

Голобородько Г.Д.

Ст. гр. ЕФ-06-3

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Соляник Л.Г.

РОЗВИТОК ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ БІЗНЕСУ

Широкомасштабні процеси приватизації, акціонування, зростання кількості приватних підприємств, розширення контактів з іноземними партнерами та зростання обсягів іноземних інвестицій – все це породжує гостру необхідність оволодіння сучасними підходами і методами оцінки вартості підприємства. Питання вартості підприємства стає особливо актуальним, коли йдеться про глобалізацію бізнесу – злиття, поглинання, альянси.

Оцінка бізнесу передбачає оцінку конкретної діяльності, яка організована в рамках певної організаційно-правової форми. Головний критерій при цьому – доходність бізнесу, а отже і вибір адекватного методологічного підходу до його оцінки. В даному випадку головне для оцінювача – оцінити здатність такого бізнесу генерувати доход.

Згідно п.38 Постанови КМУ від 10 вересня 2003р. №1440 «Про затвердження Національного стандарту №1 «Загальні поняття оцінки майна й майнових прав» для проведення оцінки майна в Україні застосовуються такі основні методичні підходи: витратний, дохідний і порівняльний. Кожний з підходів має кілька основних методів.

Витратний підхід складається з :

- Метод чистих активів
- Метод ліквідаційної вартості

Дохідний підхід включає:

- Метод дисконтованих грошових потоків
- Метод капіталізації доходу

Порівняльний підхід:

- Метод компанії-аналога
- Метод галузевих коефіцієнтів

Якщо підприємство оцінюється як діюче (зберігає робочі місця), то його природно оцінювати в рамках так званого прибуткового підходу. Цей підхід припускає, що ринкова вартість бізнесу визначається майбутніми доходами, які можна отримати, продовжуючи бізнес. Так, при оцінці з позиції доходного підходу головним є доход, як основний фактор, який визначає величину вартості об'єкту. Чим більше дохід, який приносить об'єкт оцінки, тим більше величина його ринкової вартості за інших рівних умов. При цьому мають значення тривалість періоду отримання можливого доходу, ступінь і вид ризиків, супроводжуваних даним процесом.

Перевагами методу дисконтованих грошових потоків є те, що враховується прибутковість підприємства та перспективи розвитку підприємства.

Основні недоліки:

- Складність прогнозування довготривалого потоку доходу та розрахунку ставок капіталізації та дисконтування;
- багато підприємств не показують у звітності реальний дохід, на аналізі якого базується прибутковий підхід, або ж показують збитки.

Перевагами методу капіталізації доходу є простота використання та виключення помилок в розрахунках. Основний недолік в тім, що рух грошових коштів у перспективі може значно відрізнятись від ретроспективного.

Порівняльний підхід дозволяє визначити вартість компанії шляхом порівняння її з компаніями, які можуть бути визнані аналогічними оцінюваній. Визначення вартості компанії порівняльним підходом засноване на використанні цінних мультиплікаторів - коефіцієнтів, які відображають співвідношення між ринковою ціною компанії та іншими фінансовим або операційним показником діяльності компанії, використання яких залежить від

галузі. Використання даного підходу через нерозвиненість фондового ринку в Україні досить проблематично.

Перевагами методів компанії-аналогів та галузевих коефіцієнтів є те, що при достатності інформації, виходять точні результати; в ціні підприємства відображаються результати його виробничо-господарської діяльності;

А недоліками є те, що базується тільки на ретроспективної інформації, практично не враховує перспективи розвитку підприємства, складність збору фінансової інформації про аналоги та те, що потрібно вносити суттєві коригування через сильні відмінностей підприємств між собою.

Витратний підхід заснований на різниці балансової та ринкової вартості активів і пасивів компанії. У силу недосконалості обліку метод передбачає постатейне коригування звітності компанії для визначення обґрунтованої ринкової вартості кожного активу балансу, поточної вартості зобов'язань. У результаті різниці між обґрунтованої ринкової вартості суми активів компанії і поточної вартості зобов'язань визначається вартість власного капіталу підприємства. Залежно від цілей оцінки використовується метод вартості чистих або метод ліквідаційної вартості компанії. Основні переваги методу чистих активів – це простота, відносно невелика трудомісткість та відсутність обмежень. А недоліки в тім, що не відображає потенційні прибутки активів, результати оцінки швидко стають недійсними при високих темпах інфляції та оцінка активу може не відповідати його ринковій вартості через облік зношування. А перевага методу ліквідаційної вартості – це визначення ціни підприємства і його активів при прискореній ліквідації. А недоліками є те, що не відображає потенційного прибутку не дає найбільш оптимальної ринкової оцінки.

Таким чином, узагальнивши аналіз методів оцінки майна, що існують на сьогоднішній день, підприємства і бізнесу в цілому, можна зробити висновок про доцільність використання при оцінці вартості підприємства декілька методів, реальна ж вартість компанії знаходиться в проміжку між максимальною по величині оцінкою і мінімальною з них.

Гостра А.М.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Соляник Л.Г.

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах поглиблення інтернаціоналізації промислового виробництва у світове господарство, а також з метою забезпечення комерційного успіху підприємств, особливого значення набуває оцінка рівня їх конкурентоспроможності.

Сьогодні питанням та особливостям управління конкурентоспроможністю промислового підприємства приділяється особлива увага, однак результати проведених досліджень не завжди можуть бути ефективним інструментом при прийнятті управлінських рішень.

Проведений критичний аналіз літературних джерел показав, що питанням її фінансової складової майже не приділяється уваги, тому метою проведених досліджень є вдосконалення методичних підходів до комплексної оцінки фінансової складової конкурентоспроможності промислових підприємств.

З метою ефективного управління рівнем конкурентоспроможності промислового підприємства пропонується застосовувати інтегральний підхід до її оцінки, що базується на показниках: рівня задоволення вимог ринку, показниках науково – технічного та організаційного рівня виробництва і результатів фінансово – господарської діяльності. Разом ці показники дають цілісне уявлення про конкурентне положення підприємства на відповідному ринку і дозволяють комплексно оцінити його потенціал. Фінансова складова оцінки конкурентоспроможності дозволяє виробнику приймати найбільш

ефективні тактичні і стратегічні рішення з метою підвищення рівня його конкурентоспроможності.

Запропонований комплексний підхід до оцінки конкурентоспроможності підприємства на основі результатів його фінансово – господарської діяльності ґрунтується на розрахунку наступних показників:

- індекс економічного зростання, що показує тенденцію розвитку підприємства за основними економічними показниками;

- індекс ефективності використання виробничих ресурсів, до складу якого входять коефіцієнти використання трудових ресурсів, основного та оборотного капіталу;

- рентабельність власного капіталу як функція від головних фінансових показників (основний важіль управління рівнем конкурентоспроможності).

Комплексний показник фінансової оцінки конкурентоспроможності підприємств розраховується методом середньозважених величин. Визначення одиничних показників по кожній групі експертним шляхом є доволі трудомістким і суб'єктивним методом розрахунку. Саме тому оцінка одиничних показників, що увійшли до розрахунку комплексного, здійснюється методом порівняння цих значень із еталонними.

Таким чином, запропонована оцінка фінансової складової конкурентоспроможності підприємств дозволяє виробникам об'єктивно оцінити потенціал підприємства та визначити його позицію у відповідній виробничій ніші. Це дозволить вивести стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства на новий, більш ефективний рівень.

Гривко О. О.

Ст. гр. ЕФМ2-09

Науковий керівник:

К.е.н., проф. каф. ЕА і Ф

Дідик Л.М.

ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ЯК ПІДСТАВА ВІДРОДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Заходи, спрямовані на оздоровлення фінансової системи України, можуть дати позитивні результати лише за умови санації фінансів базової ланки економіки — підприємств та організацій. Для вибору найефективніших форм санації, прийняття правильних рішень щодо усунення негативних процесів передовсім необхідно ідентифікувати причини фінансової неспроможності суб'єкта господарювання.

Фактори, які можуть призвести до фінансової кризи на підприємстві, поділяють на зовнішні, або екзогенні (які не залежать від діяльності підприємства), та внутрішні, або ендогенні (що залежать від підприємства).

Загалом усі причини кризи досить тісно взаємопов'язані, становлять складний комплекс причинно-наслідкових зв'язків. Безперечно, досліджуючи те чи інше підприємство, той чи інший випадок фінансової кризи, можна виокремити певні специфічні причини фінансової неспроможності.

Термін «санація» походить від латинського «sanare» - оздоровлення, видужання. Економічний словник тлумачить це поняття як систему заходів, здійснюваних для запобігання банкрутств суб'єктів, визначаючи, що санація може відбуватися: злиттям підприємства, яке перебуває на межі банкрутства, з потужнішою компанією; випуском нових акцій або облігацій для мобілізації грошового капіталу; збільшенням банківських кредитів і наданням урядових субсидій; перетворенням короткострокової заборгованості в довгострокову;

повною або частковою купівлею державою акцій підприємства, що перебуває на межі банкрутства.

Згідно з класичною моделлю санації процес фінансового оздоровлення підприємства починається з виявлення (ідентифікації) фінансової кризи. Наступним етапом санації є проведення причинно-наслідкового аналізу фінансової кризи. На підставі відповідної інформації визначаються зовнішні та внутрішні фактори кризи, вид кризи, її глибина та якість фінансового стану фірми.

У рамках аналізу здійснюється експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства, аналізуються його сильні та слабкі сторони. На підставі результатів аналізу, згідно з класичною моделлю санації, робиться висновок про санаційну спроможність підприємства, доцільність чи недоцільність санації відповідної господарської одиниці. Якщо виробничий потенціал підприємства зруйновано, ринки збуту продукції втрачено, структура балансу незадовільна, то приймається рішення про консервацію та ліквідацію суб'єкта господарювання.

Якщо мобілізованих фінансових ресурсів із децентралізованих джерел не вистачило для успішного проведення санації чи реструктуризації підприємства, то в певних випадках може бути прийнято рішення про надання суб'єктам господарювання державної фінансової чи іншої підтримки. Згідно із Законом України «Про підприємства» у разі збиткової діяльності суб'єктів господарювання держава, якщо вона визнає їх продукцію суспільно необхідною, може надавати їм дотації чи інші пільги.

Державна підтримка може здійснюватися як за рахунок коштів державного бюджету, так і за рахунок місцевих бюджетів. До основних критеріїв відбору підприємств для надання їм цільової державної підтримки слід віднести такі:

- потенційна прибутковість;
- спрямованість на використання нових, ефективних ресурсозберігаючих та екологічно безпечних технологій;
- можливість експорту (приросту експорту) конкурентоспроможної продукції;
- заміна імпортової продукції, сировини, матеріалів вітчизняними;

- вирішення проблеми ресурсозбереження;
- збереження науково-технічного потенціалу, високий рівень менеджменту;
- наявність ринків збуту продукції у країні та за кордоном.

Підтримка орієнтується передовсім на підприємства, які здатні її використати з максимальною віддачею та забезпечити збільшення виробництва продукції, що позитивно вплине на дохідну частину бюджету.

Дзюба В. Ю.

Ст. зр. ЕФ-06-2

Науковий керівник:

К. т. н. доцент каф. ЕА і Ф

Крилова О. В.

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ У СВІТОВІЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Банківська система є фундаментом монетарної стабільності країни і запорукою її успіху, особливо, враховуючи трансформацію та бурхливий рух української економіки.

У сучасному світі розвиток будь-якої держави значною мірою залежить від її участі в міжнародних відносинах. Цей підхід є цілком зрозумілим, адже як свідчить світовий досвід, економіка жодної країни не спромоглася повноцінно функціонувати, ізолювавши себе від світової економічної системи. Дослідження показують, що лише взаємопроникнення окремих національних економік через механізми іноземних інвестицій, створення спільних підприємств або транснаціональних корпорацій становлять основу явища, яке ми називаємо глобалізацією світової економіки.

Банківська система зазнає суттєвого впливу внаслідок інтеграції. До числа основних причин, котрі спричинили значні зміни в банківському секторі, можна віднести такі: зростання попиту на банківські послуги внаслідок

розвитку ТНК та мережі їх філій за межами країни базування, урізноманітнення послуг; уніфікація всього фінансового сектору економіки різних країн як при роботі на внутрішньому, так і зовнішньому ринках; відсутність можливостей для національної економіки залишатися повністю закритою від іноземного капіталу, оскільки щоразу більша кількість банків створюють філії за кордоном, що веде до посилення конкуренції між ними; зростання частки наукомістких галузей в економіці веде до того, що інвестування та кредитування їх має все більш низьку прибутковість та більш тривалий термін їх повернення та окупності, а також підвищення рівня інформаційного та комп'ютерного забезпечення роботи банків, розширення асортименту та підвищення якості послуг, що надаються клієнтам, які є важливими чинниками конкурентоспроможності на ринку.

Сучасна криза в Україні породжена як різким погіршенням економічної ситуації в реальному секторі економіки в силу несприятливої зовнішньої кон'юнктури та знецінення значної частини капіталу в умовах вичерпання можливостей економічного зростання на основі домінуючого технологічного устрою і пов'язаного з цим структурної кризи економіки, так і руйнуванням піраміди боргових зобов'язань банківського сектора, недооцінкою фінансових ризиків, відривом фінансового ринку від реального сектора економіки. Для вітчизняної банківської системи характерні періодичні зміни профіциту-дефіциту ліквідності банківської системи, що послаблює можливості НБУ управляти грошовою пропозицією. Чутливість грошово-кредитного ринку до інструментів монетарної політики, насамперед, змін процентної ставки виявляється невеликою, що зумовлює суттєві коливання вартості ресурсів на міжбанківському ресурсному ринку, ставить банки в нерівне становище щодо розподілу ліквідності – найбільші проблеми відчувають малі та середні банки. Світова криза ліквідності спонукала українські банки до формування надлишкових запасів ліквідних коштів, що, однак, не врятувало їх від проблем з ліквідністю. Характерною рисою сучасної кризи в Україні є посилення негативного впливу з боку реального сектора на стан банківської системи, що

проявляється у збільшенні проблемних кредитів. Також, упродовж останніх років показник адекватності банківської системи України стійко перевищував значення відповідного нормативу, проте темпи зростання власних капіталів банків так само стійко відставали від динаміки їх активів. Причина – різке звуження переважаючих в більш ранній період джерел підтримки капіталізації банків: зменшилася інтенсивність внесків в капітали з боку афілійованих банками не фінансових компаній, залучення коштів з зовнішніх ринків, впала прибутковість, згорнувся фондовий ринок, зросли темпи девальвації, що суттєво утруднило нарощування банками капіталу.

Діденко А.О.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.т.н., доцент каф. ЕА і Ф

Штефан Н.М.

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність роботи підприємства значною мірою залежить від якості управлінських рішень, що стосуються використання одержаного прибутку. Приймаючи ці рішення, власники (менеджери) повинні всебічно зважити напрямки першочергових вкладень, фінансових ресурсів, виходячи з фінансового стану підприємства, рівня його матеріально-технічної бази, соціального розвитку колективу, можливостей прибуткового розміщення коштів на ринку цінних паперів, у грошово-кредитній сфері тощо.

У ринкових умовах господарювання за високого рівня конкурентної боротьби просто отримання підприємствами прибутку певної величини вже недостатньо. Прибуток у ринкових умовах господарювання відіграє ключову роль у діяльності будь-якого підприємства і соціально-економічному розвитку

країни в цілому. Тому питання максимізації прибутку підприємств в умовах ринкової економіки з врахуванням певних обмежень є актуальним як для науковців, так і для практиків.

Системний підхід до управління прибутком передбачає дослідження способів організації підсистем в єдине ціле і вплив процесів функціонування системи в цілому на окремі її ланки. Необхідно зазначити, що система управління прибутком буде оптимальною тільки в тому випадку, коли цілі кожної підсистеми будуть визначатись глобальними цілями розвитку підприємства в цілому. В загальному вигляді прибуток визначається як різниця між сумою доходів та витратами на виробництво і реалізацію продукції з урахуванням збитків від різних господарських операцій. Таким чином, прибуток формується в результаті взаємодії багатьох компонентів.

Основними завданнями управління прибутком є:

1. Виявлення резервів збільшення прибутку за рахунок виробничої діяльності, інвестиційних і фінансових операцій.
2. Виявлення резервів нарощування прибутку за рахунок оптимізації постійних і змінних витрат, обґрунтування облікової політики підприємства, цінової політики, податкової політики.
3. Оцінювання прибутковості виробничої і комерційної діяльності.
4. Визначення підприємницького ризику.
5. Зміцнення конкурентних позицій підприємства за рахунок підвищення ефективності розподілу і використання прибутку.

Економічна ефективність управління прибутком підприємства може бути підвищена за рахунок скорочення витрат на капітальні ресурси, зменшення обсягів виробничих запасів, а також за рахунок оптимального оперативного планування роботи кадрового складу. Для визначення оптимального обсягу прибутку доцільно побудувати економіко-математичну модель, що враховує економічні та статистичні дані про роботу підприємства, економічні, технологічні, фінансові та природні обмеження, що впливають на результати його роботи.

В якості функції цілі (критерію оптимізації) доцільно максимізувати прибуток, який залишається в розпорядженні підприємства після сплати всіх податків і платежів:

$$\Pi_{\text{заг}} \rightarrow \max$$

Максимізація прибутку здійснюється в умовах наступних обмежень:

– капітальні ресурси підприємства не повинні перевищувати нерозподілений прибуток підприємства (передбачимо, що в умовах кризи підприємство не має можливості залучити кредитні ресурси на прийнятних умовах):

$$K < \text{НПр};$$

– темпи зростання обсягу виробництва підприємства повинні бути більше темпів інфляції:

$$T_{\text{вр}} > \text{Інф};$$

– темпи зростання собівартості продукції мають не перевищувати темпів зростання ринкової ціни продукції:

$$T_{\text{св}} < T_{\text{ц}};$$

– земельні ресурси, якими може володіти підприємство обмежуються загальною площею району:

$$ЗР < S_{\text{району}}$$

Розглянута модель може бути вирішена методом лінійного програмування і використана для оптимізації прибутку, що залишається в розпорядженні промислового підприємства після сплати податків та платежів.

Таким чином, нові підходи до управління прибутком підприємства дозволяють більш обґрунтовано визначити його розмір за існуючих обмежень.

Крім оптимізації величини прибутку, який залишиться в розпорядженні підприємства після сплати податків та платежів, наступним важливим кроком є оптимізація розподілу отриманого прибутку промислового підприємства.

Основною метою розподілу прибутку підприємства є забезпечення необхідної пропорційності між поточним його споживанням і нагромадженням для забезпечення виробничого розвитку для забезпеченням зростання ринкової вартості підприємства у майбутньому періоді за рахунок капіталізації частини прибутку.

Докіна Ю. В.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Дереза В . М.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПЛАНУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ВУГЛЕДОБУВНОГО ПІДПРИЄМТСТВА

Досвід роботи підприємств вугільної галузі в останнє десятиріччя свідчить про необхідність корінних змін у менеджменті і, насамперед, в управлінні фінансами, його складових ланок.

Пошук джерел ефективного фінансування вугледобувного підприємства набуває важливого значення в роботі фінансових служб підприємства за умов ринкової економіки.

В економічній літературі висвітлювалися питання механізму та особливостей формування фінансових ресурсів. Цю проблему досліджували українські вчені І. А. Бланк, А. М. Поддєрьогін, О. О. Терещенко; російські – І. Т. Балабанов, В. В. Селезньов, С. В. Моїсеєв, В. І. Терьохін, В. Г. Белолипецький, А. М. Ковальова, М. Г. Лапуста, Л. Г. Скамай, О. Н. Литнев, В. Я. Горфінкель, В. А. Швандар та інші. Однак потребує подальшого вивчення питання оптимізації структури фінансвих ресурсів та специфіки їх залучення.

Ефективність фінансування підприємства залежить, в першу чергу, від фінансової структури інвестованого в нього капіталу. Політика формування

фінансової структури капіталу (ФСК) є частиною загальної фінансової стратегії підприємства. Мета – знайти таке співвідношення власного і залученого капіталу, яке б забезпечило мінімальний ризик при максимальній рентабельності власного. Виділяють наступні етапи формування ФСК: перший – визначення загальної потреби у фінансовому капіталі; другий – оцінка вартості власного і позиченого капіталу; третій – оптимізація їх співвідношення (оптимізація ФСК).

Для оцінки сукупних економічних результатів, яких підприємство досягає при різному співвідношенні власного і позиченого капіталу, використовують показник фінансового ліверіджу (фінансового важеля). Він вимірює ефект, який міститься в підвищенні рентабельності власного капіталу за допомогою збільшення питомої ваги позиченого в його загальній сумі.

Проаналізуємо підходи, що традиційно застосовуються для оцінки різних варіантів фінансування. Майже усі вони мають такі яскраво виражені хиби:

- здебільшого береться до уваги лише одна група витрат – плата безпосередньо за використання позикових коштів. Інші витрати, пов'язані із залученням і використанням коштів, при аналізі не враховуються, незважаючи на те, що їхній розмір також має бути вагомим;

- при виборі способу фінансування не враховуються часові графіки залучення коштів, платежів за їхнє використання й повернення боргу;

- у самій процедурі вибору раціонального варіанту не використовуються методи оптимізації вартості фінансування.

Важливе завдання оптимізації фінансової структури капіталу – визначення його ціни. Вартість капіталу є середня ціна, яку підприємство згодне платити за його залучення з різних джерел. Оцінка вартості капіталу – один з найважливіших методичних інструментів фінансового менеджменту.

Система методів оцінки вартості капіталу підприємств представлена наступним чином: оцінка вартості залученого капіталу за рахунок кредитів банків, випуску облігацій, інших зовнішніх джерел; та оцінка вартості

залучення власного капіталу за рахунок прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства, емісії акцій, інших внутрішніх джерел.

Таким чином, структура капіталу, фінансовий ліверідж є важливим індикатором впливу на ефективність роботи підприємства в ринкових умовах.

Планування ефективного фінансування полягає в комплексі заходів, що забезпечують мобілізацію фінансових ресурсів у обсягах, достатніх для фінансування діяльності підприємства.

Єрмоєнко Г.В.

Ст.гр. ЕФ-05-С

Науковий керівник:

К.е.н., каф. ЕА і Ф

Герасимова І.Ю.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Агропромисловий комплекс України нині переживає не найкращі часи. Як і багато інших галузей, він знаходиться у глибокій транснаціональній кризі. Реформи в аграрному секторі України просуваються повільно. Одна із причин – неспроможність уряду виробити і втілити дієву стратегію реформ, спрямовану на забезпечення тривалої ефективності галузі та підвищення її конкурентоспроможності. Цю неспроможність зумовлюють кілька чинників, зокрема такі: неспроможність виробляти й аналізувати політику; брак скоординованості у виробленні та провадженні політики; невідповідність адміністративних структур; опір сторін, зацікавлених у гальмуванні реформ; вплив консервативних сил.

Аграрний сектор України має величезний потенціал, але за браком відповідних економічних та інституційних умов не може його використати. Спад виробництва великою мірою зумовили помилки в здійсненні аграрної

політики. Не останню роль відіграє збереження монополізованої і неефективної системи постачання виробничих ресурсів та реалізації продукції. Цю структуру Україна отримала в спадок від планової економіки. Як і раніше, існує також непрямий контроль над цінами, що його встановлюють через державні угоди та замовлення. За такої політики сільськогосподарські виробники постійно перебувають під тиском і змушені продавати продукцію за низькими цінами. Інакше не матимуть доступу до ресурсів та кредитів, які вкрай важко одержати самотужки. Тому існує істотна різниця між світовими і внутрішніми цінами на сільськогосподарську продукцію.

До основних концептуальних положень формування і реалізації аграрної політики України насамперед належить забезпечення продовольчої безпеки країни, гарантування пріоритетного розвитку агропромислового комплексу з визнанням сільського господарства базовою галуззю економіки народного господарства, створення умов для стабілізації та нарощування виробництва сільськогосподарської продукції. Важливого значення набуває формування багатоукладної аграрної економіки, забезпечення свободи вибору нових організаційно-правових форм господарювання на основі удосконалення земельних та майнових відносин власності.

Одним із стратегічних напрямів аграрної політики України є створення умов для збалансованого поєднання державного регулювання економіки агропромислового виробництва з економічною свободою підприємств і організацій в умовах переходу до ринкових відносин. Державна підтримка розвитку агропромислового комплексу спрямовується на забезпечення соціально-економічного захисту вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників, формування внутрішнього ринку продовольства, матеріальних ресурсів, робочої сили та виведення агропромислового виробництва на світовий ринок.

Аграрна політика повинна мати чітко виражену соціальну спрямованість, вектор якої зорієнтований на відродження і соціальний розвиток села, створення повноцінного соціально-дієвого середовища в сільських поселеннях.

Ці та інші положення знайшли відображення у новому варіанті проекту Концепції аграрної політики України, яка розглянута і схвалена Кабінетом Міністрів України.

Особлива увага звертається на удосконалення організаційно-економічних механізмів цінового регулювання, кредитно-фінансової системи та податкової політики, спрямованих на стимулювання розвитку агропромислового виробництва. Чільне місце відводиться державі щодо забезпечення прискореного розвитку вітчизняного сільськогосподарського машинобудування та хімічної промисловості для повного забезпечення агропромислового виробництва сучасною технікою, мінеральними добривами, хімічними засобами захисту рослин, препаратами ветеринарної медицини для потреб тваринницьких галузей. Вектор інвестиційної політики спрямовується на відновлення та розвиток ресурсного потенціалу сільськогосподарського виробництва та харчової промисловості.

Для оптимального функціонування агропромислового комплексу та підвищення його конкурентоспроможності в умовах реалізації нової аграрної політики на ринкових засадах особливе значення має розбудова інфраструктури із залученням іноземних інвестицій, великих приватних капіталовкладень.

Для створення сучасного конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва в Україні суттєве значення має формування інноваційної культури в країні, механізму втілення на практиці. Вони дозволять децентралізувати аграрний науково-технічний потенціал, стануть регіональними осередками технологічного розвитку, які об'єднують в науково-виробничий моноліт аграрні заклади освіти різних рівнів, науково-дослідні інститути і станції, підприємства різних форм власності з виробництва та переробки сільськогосподарської продукції і сировини.

Необхідно створити також систему фінансового обслуговування аграрного сектора (спеціальні аграрні банки, фермерські каси взаємодопомоги), розбудувати інфраструктуру і правовий механізм для формування реальних іпотечних відносин.

Слід розробити оптимальну і реальну програму державної підтримки АПК із системою спеціальних економіко-правових, фінансових і адміністративних заходів, які дозволили б, зокрема, оперативно вирішувати питання доцільності підтримки тих чи інших галузей сільськогосподарської продукції, планувати, як це має місце в інших країнах, агропромислове виробництво та структурні перетворення в ньому з урахуванням як національних, та і міжнародних аспектів.

Важливо створити необхідні умови для захисту вітчизняного сільськогосподарського товаровиробника і підвищення конкурентоспроможності української сільськогосподарської продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Єфстафьева Ю. І.

Ст.гр. ЕФ-07-3

Науковий керівник:

К.е.н., проф. каф. ЕА і Ф

Дідик Л.М.

БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ

У наш час проблема дефіциту бюджету набуває все більшої актуальності не тільки для України, але є існуючою для всіх країн світу.

Наявність бюджетного дефіциту свідчить, що у плановому бюджетному році до бюджету включені такі видатки держави, які не мають грошового забезпечення. Бюджетний дефіцит є наслідком непрактичного використання бюджетних відносин, що спричиняє значні коливання доходної та затратної частин бюджету.

У процесі збалансування бюджету шляхом зіставлення його доходної та видаткової частини визначаються показники стану бюджету, до яких належать:

рівновага доходів і видатків бюджету (баланс бюджету), бюджетний профіцит (перевищення доходів над видатками бюджету), бюджетний дефіцит (перевищення видатків над постійними доходами бюджету).

Дефіцит бюджету в Україні за останні роки постійно зростає (табл.1). Однак бюджетний дефіцит не свідчить про незбалансованість бюджету у цілому, оскільки у процесі складання і затвердження бюджету визначаються необхідні джерела його фінансування.

Таблиця 1

Дефіцит Державного бюджету України, (млн. грн.)

Показники	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Доходи	61954,3	75285,8	91529,4	134183,2	171811,5	219936,5	297893
Видатки	60318,9	75792,5	102538,4	141989,5	175512,2	227638,3	312017,5
Дефіцит (профіцит)	-1635,4	506,7	11009,0	7806,3	3700,8	7701,7	14124,5

Наявність бюджетного дефіциту сприяла накопиченню сукупного державного боргу України (рис. 1):

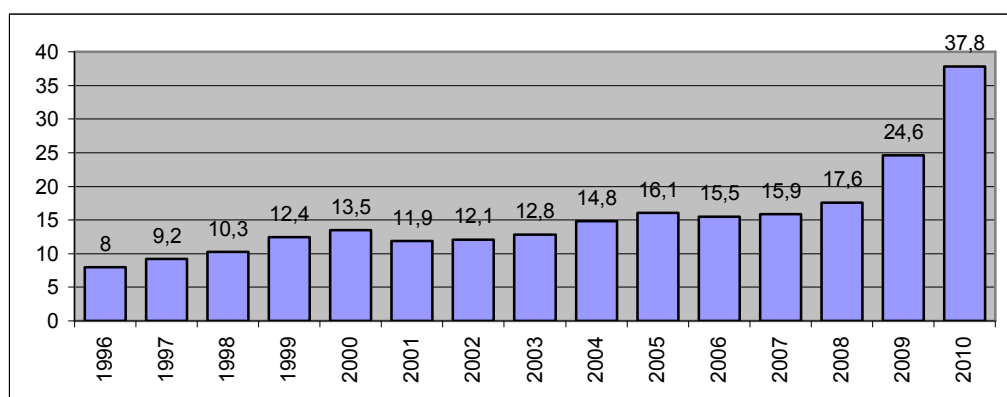

Рис. 1. Державний борг України, 1996-2010 рр., \$ млрд

Як видно з наведених даних, протягом останніх років динаміка державного боргу в Україні вкрай нестабільна.

Форми участі органів влади та управління в процесах скорочення дефіциту бюджету у кожної держави різні, проте спільними для них є управління податковою політикою, бюджетним фінансуванням і регулюванням

бюджетів всіх рівнів. Потребує удосконалення механізм управління бюджетним дефіцитом і державним боргом відповідно до стратегічних завдань держави. Політика у сфері бюджетного дефіциту має бути антиінфляційною, відкритою і зрозумілою суспільству та сприяти розвитку економіки і соціальної сфери.

Найважливішими заходами розв'язання зазначених проблем в Україні є:

- удосконалення податкової системи, створення сприятливих умови для підприємницької діяльності;
- ефективна система контролю за використанням бюджетних коштів;
- посилення платіжної дисципліни всіх суб'єктів господарської діяльності;
- вдосконалення нормативно-правової бази щодо формування доходної і видаткової частин бюджету з метою зниження ризиків їх невиконання;
- перехід від бюджетного фінансування до системи надання субсидій, субвенцій, інвестиційних позик суб'єктам господарювання та інші.

Зайцева М. В.

Ст.гр. ЕФ-06-1

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Соляник Л.Г.

ФОНДОВИЙ РИНОК ЯК ВАГОМИЙ ЧИННИК ІННОВАЦІЙНОГО ФІНАНСУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Головним фактором підвищення конкурентоспроможності кожного вітчизняного підприємства є його інвестиційно-інноваційна діяльність. Існує багато труднощів в інноваційній сфері, але найважливішим є питання залучення ресурсів для фінансування нових або підтримку вже наявних у компанії інвестиційних проектів.

Сьогодні фондовий ринок України набирає темпів розвитку і стає важливим чинником активізації інвестиційно-інноваційної діяльності

підприємств, оскільки його функціонування пов'язано з емісійною діяльністю підприємств та рівнем використання емісії на інвестиційні цілі. Тому особливої уваги заслуговує дослідження динаміки основних фінансових інструментів інвестиційного ринку.

Динаміка приросту обсягів випуску цінних паперів є досить прогресивною та має циклічний характер, що говорить про те, що економіка країни знаходиться під впливом не лише зовнішніх факторів, але й під впливом нестабільної регуляторної політики держави. Тенденції зміни обсягів випуску акцій подібні до зміни обсягів загальної кількості цінних паперів, що пояснюється переважанням акцій в структурі загального обсягу цінних паперів.

Дослідження структури випуску цінних паперів дозволяє зробити висновок про трансформацію ринку пайових паперів у ринок боргових, що відповідає світовим тенденціям функціонування фондових ринків в країнах з високорозвиненою ринковою економікою. Ці процеси пояснюються зростанням ризиків при інвестиціях в акції та привабливістю інструментів з фіксованим доходом, які дозволяють залучати кошти на вигідних умовах. В процесі дослідження рівня використання емісійних коштів на інноваційне фінансування виявлена відсутність прямого між зростанням обсягів емісії цінних паперів та інноваційними витратами підприємств, які склали лише 23% емісійних коштів від випуску акцій та до 8% від загального випуску цінних паперів. Темпи зростання інноваційних витрат підприємств незначні та не мають стійкої тенденції до зростання. Виключенням є 2007 рік, де спостерігалось збільшення інноваційних витрат на 75,67%, що обумовлено значним припливом прямих іноземних інвестицій у результаті послідовної політики Уряду.

Дослідження ролі фондового ринку в інноваційному фінансуванні українських підприємств показали, що незважаючи на обраний Україною інноваційний шлях розвитку, зростання обсягів фінансових ресурсів, які залучаються шляхом емісії цінних паперів, не супроводжується відповідним зростанням інноваційних витрат на промислових підприємствах. Це говорить про нераціональне використання залучених коштів, що обумовлено специфікою

українського фондового ринку, на якому практично відсутній внутрішній інвестор, а велика кількість угод укладається з метою отримання спекулятивного прибутку. Законодавство, що регулює функціонування фондового ринку, залишається нерозвинутим і нестабільним. За таких умов роль фондового ринку як джерела інвестицій зведена до мінімуму.

Для ефективного розвитку фондового ринку та зростання його ролі в мобілізації інвестиційних ресурсів промислових підприємств в Україні необхідно налагодити правила відносин бізнесу і влади, створити законодавчу основу для захисту прав інвесторів, проводити ефективну регуляторну політику у сфері інноваційного розвитку та вдосконалювати систему оподаткування.

Принципово новим та ефективним способом залучення інвестиційного капіталу є первинне публічне розміщення цінних паперів на міжнародних ринках. Використання таких інструментів як IPO сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських підприємств за рахунок активізації інвестиційно-інноваційного фінансування, їх розвитку на мікро- та макрорівні.

Замкова Є. П.

Ст.гр. ЕФ-07-2

Науковий керівник:

К.е.н., проф. каф. ЕА і Ф

Дідик Л.М.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Формування валютної системи України розпочалося одночасно з формуванням національної грошової системи, складовою якої вона є. Уже Законом України «Про банки і банківську діяльність», ухваленому 1991 р., були сформовані деякі правові норми щодо організації валютного регулювання і контролю в Україні: встановлено ліцензування НБУ комерційних банків на здійснення операцій в іноземній валюті (ст. 50); дозволено НБУ купувати і

продавати іноземну валюту, представляти інтереси України у відносинах з центральними банками інших країн та у міжнародних валютно-фінансових органах; зобов'язано НБУ організувати накопичення та зберігання золотовалютних резервів (ст. 8). Це були перші кроки до перетворення НБУ в центральний орган валютного регулювання країни, що започаткували перший етап розбудови валютної системи. До практичної розбудови власної валютної системи Україна приступила з виходом з рублевої зони, проголошеним Указом Президента України «Про реформу грошової системи України» від 16 листопада 1992 р. Цим указом було визначено статус рубля як іноземної валюти й упорядковано використання іноземної валюти на території України. Єдиним законним платіжним засобом визнавався український карбованець.

Проте всі ці заходи не дали бажаного результату. Скоріше навпаки, відбулося ужорсточення валютного ринку, яке зупинило його розвиток: припинився приплив інвалюти на ринок, посилювалися тенденції приховування валюти. Намітилося прискорене падіння курсу карбованця. Щоб зупинити ці тенденції, 19 лютого 1993 р. Кабінет Міністрів прийняв Декрет «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», яким було проголошено курс на лібералізацію валютного ринку, запровадження дійового механізму валютного регулювання і контролю. Головною ознакою другого етапу було повернення до ринкових методів організації валютних відносин: прискорення лібералізації валютного ринку, відновлення роботи УМВБ та визначення офіційного валютного курсу карбованця на підставі результатів торгів на УМВБ, ліквідація множинності валютних курсів, істотне розширення переліку потреб резидентів у валюті, які дозволялось задовольняти через купівлю-продаж на біржі та на міжбанківському валютному ринку. Усе це сприяло консолідації валютного ринку, зростанню пропозиції та попиту на інвалюту, посиленню їх ролі у формуванні єдиного валютного курсу, у підвищенні його реальності.

З вересня 1996 р., після випуску в обіг постійної національної валюти гривні, розпочався третій етап формування валютної системи України, на якому

ринкові засади набули подальшого розвитку. Основними заходами і результатами цього етапу були:

- остаточний перехід на режим плаваючого валютного курсу гривні;
- введення вільного розпорядження резидентами всією сумою валютних надходжень;
- певна децентралізація валютного ринку, припинення операцій на УМВБ та інших валютних біржах;
- подальша лібералізація доступу до валютного ринку юридичних і фізичних осіб-резидентів до рівня, адекватного вільній конвертованості національної валюти за поточними операціями;
- приєднання України (у травні 1997 р.) до VIII Статті Статуту МВФ, що означало офіційне визнання вільної конвертованості гривні за поточними операціями.

Успіхи в ринковій трансформації валютної системи на третьому етапі її розвитку проявилися в помітній стабілізації національної валюти: протягом 1997 р. курс гривні до долара США залишався майже незмінним. Проте під тиском кризових явищ на світовому фінансовому ринку з другої половини 1998 р. істотно погіршилася ситуація і на валютному ринку України.

Запорожець Т.В.

Ст.гр. ЕФ-06-2

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Соляник Л.Г.

СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

В умовах ринкової економіки відбувається зміщення пріоритетів в об'єктах та цільових установах системи управління об'єктом господарювання,

що різко підвищує значимість управління фінансовими ресурсами. Від того, наскільки ефективно та доцільно вони трансформуються в основні та обігові активи, залежить фінансовий добробут підприємства в цілому, його власників та робітників. Фінансові ресурси в цих умовах набувають першорядне значення оскільки це єдиний вид ресурсів, що трансформується безпосередньо та з мінімальним тимчасовим лагом в будь який вид ресурсів.

Протягом останніх років змінюється співвідношення основних засобів до оборотних активів, що з одного боку свідчить про позитивні тенденції (розширення виробництва або розвитку товарообігу, збільшення виробничого потенціалу), а з іншого - про уповільнення оборотності оборотних активів в результаті негативного впливу на процес формування оборотних засобів промислових підприємств різноманітних чинників та про відсутність інноваційного розвитку й уповільнення модернізації у зв'язку зі зменшенням обсягу інвестування в основні фонди.

Визначальну роль у формуванні інвестиційних ресурсів у промисловості відіграють не внутрішні, а зовнішні фактори: приватизаційні процеси, соціальний та демографічний стан населення, макроекономічні важелі та стимули, в першу чергу, методи оподаткування та амортизаційна політика.

У 2008 році знову спостерігається збільшення частки дебіторської заборгованості та відповідно зменшення грошових коштів та поточних фінансових інвестицій. Важливою особливістю інвестиційної кризи у промисловості України виступає також її збіг з високим зносом основних фондів, який з року в рік підвищується.

Як свідчить проведене дослідження, значне підвищення зносу основних фондів сприяє тенденції зниження рентабельності. Знос основних фондів на підприємствах більшості видів економічної діяльності в Україні досяг критичного рівня, внаслідок чого відбувається збільшення енергомісткості і матеріаломісткості виробництва, зниження конкурентоспроможності вітчизняної продукції, заглиблення соціальних проблем.

З ціллю стимулювання інтенсивного оновлення засобів виробництва і подолання морального зносу технічних засобів такі економічно розвинені країни, як США, Великобританія, Німеччина, Франція, Японія, Іспанія використовують амортизаційне законодавство, що передбачає прискорені норми амортизації обладнання.

Згідно з проведеним дослідженням динаміки основних показників фінансово-господарської діяльності промислових підприємств України у 2007 році темп росту обсягів реалізованої продукції перевищив темп росту прибутку від операційної діяльності, що свідчить про відносне збільшення витрат виробництва. У 2008 році спостерігається значне зменшення росту прибутку від операційної діяльності (на 63% у порівнянні з попереднім періодом), золоте правило економіки не виконується, що свідчить про неефективність використання всіх ресурсів на промислових підприємствах та значне зниження прибутковості їх операційної діяльності.

Виявлення напрямів впливу і взаємозв'язку між групами чинників ефективності використання фінансових ресурсів дозволяє здійснювати комплексний моніторинг зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування промислового підприємства. На цій основі розроблено наступні заходи щодо досягнення оптимальних параметрів управління активами та джерелами їх фінансування: розширення внутрішніх ринків; ініціювання великих інфраструктурних проектів; стимулювання інвестицій; підтримка з боку держави малого та середнього бізнесу; вдосконалення нормативно-законодавчої бази та фінансово-кредитної політики; розвиток ринку фінансових послуг України; підвищення якості продукції шляхом впровадження нових технологій виробництва; використання світового досвіду ефективного управління фінансовими ресурсами промислових підприємств.

Зуенко В.В.

Ст.гр. ЕФ-05-С

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Герасимова І.Ю.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Показники рентабельності характеризують ефективність роботи підприємства в цілому, тобто прибутковість різних напрямків діяльності (виробничої, підприємницької, інвестиційної), та окупність витрат. Їх величина показує співвідношення ефекту з наявними або використаними ресурсами. Тому їх використовують для оцінки підприємства а також як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні.

Збільшення показників рентабельності підприємства значною мірою залежить від зростання чистого прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків. Адже в умовах ринкової економіки чистий прибуток є основою економічного та соціального розвитку підприємства. Тому для підвищення рентабельності підприємства потрібно збільшувати прибуток. А це можна зробити наступними методами:

- нарощувати обсяги виробництва та реалізації товарів, робіт, послуг;
- здійснювати заходи щодо підвищення продуктивності праці своїх працівників;
- зменшувати витрати на виробництво (реалізацію) продукції, тобто знижувати її собівартість;
- максимальною віддачею використовувати потенціал, що є в розпорядженні підприємства, в тому числі і фінансові ресурси;
- кваліфіковано, зі знанням справи здійснювати цінову політику, оскільки на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни;

– грамотно будувати довірні відносини з постачальниками, посередниками, покупцями;

– вміти найдоцільніше розміщувати (вкладати) одержаний раніше прибуток з точки зору досягнення оптимального ефекту.

До найважливіших шляхів підвищення рентабельності підприємства також можна віднести:

– покращення маркетингу, пов'язане з коригуванням стратегії і тактики маркетингу. Удосконалення роботи відділу маркетингу передбачає:

- вироблення тільки тієї продукції, що безумовно буде купуватися, при цьому підприємству потрібно згрупувати свою продукцію за ознакою рентабельності та зосередити свою увагу на тій продукції, яка є високорентабельною. Також потрібно покращувати продукцію з середнім рівнем рентабельності, а низькорентабельну продукцію зняти з виробництва;

- організувати виробничий процес так, щоб він був пристосований до швидкої переналадки;

- постійно вести наукові дослідження з аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів;

- приділяти більше уваги дизайну продукції, упаковці, а також рекламі.

– підвищення якості продукції, її конкурентоспроможності. Це можна досягнути за рахунок зниження собівартості, покращення дизайну, зовнішнього вигляду продукції;

– усунення каналів втрати прибутку (виплата різних штрафів, пені, неустойок);

– чітке і своєчасне виконання угод з поставок продукції;

– підвищення оптових або інших відпускних цін на продукцію, але так, щоб ці ціни відповідали якості продукції.

Рентабельність використання фінансових ресурсів може бути підвищена, якщо підприємство досягає того ж обсягу прибутку, але зменшує при цьому суму коштів, які вкладені в основні і оборотні засоби (наприклад, реалізує частину машин, устаткування, якщо вони використовуються не досить ефективно, знижує

залишки виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції, товарів, вивільняє кошти, іммобілізовані в дебіторську заборгованість).

Таким чином, фактори, що впливають на рентабельність, численні й різноманітні. Одні з них, залежать від діяльності конкретних колективів, інші пов'язані з технологією й організацією виробництва, ефективністю використання виробничих ресурсів, впровадженням досягнень науково-технічного прогресу.

Каурова О.Г.

Ст.гр. ЕФ-06-3

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Цуркан І.М.

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОBOB'ЯЗKOBOTO МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Медичне страхування є формою захисту від ризику, який загрожує найціннішому в особистому і суспільному плані – здоров'ю і життю людини.

Наразі практично єдиним джерелом коштів для системи охорони здоров'я в Україні є залишкове бюджетне фінансування. Таку організацію охорони здоров'я визнано неефективною, адже фінансування базується саме на можливостях держбюджету, а не на реальних витратах галузі. Задля поліпшення стану здоров'я членів суспільства, підвищення ефективності системи охорони здоров'я та більшої доступності людей до медичних послуг необхідно запровадити ефективний механізм медичного страхування.

Медичне страхування може здійснюватись у двох формах: обов'язковій (загальнообов'язкове державне соціальне страхування) і добровільній (добровільне медичне страхування).

Світова практика підтверджує, що основою страхової медицини є саме обов'язкове медичне страхування. Його ціль - гарантія одержання медичної

допомоги за рахунок накопичених засобів при виникненні страхового випадку. Запровадження медичного страхування абсолютно не виключає розвитку моделі добровільного страхування. Основним джерелом фінансування системи соціального медичного страхування є сплата працездатним населенням та працедавцем страхових внесків у відповідних розмірах.

В Україні впровадження обов'язкового медичного страхування стримується через:

1. відсутність відповідної організаційної інфраструктури для здійснення обов'язкового медичного страхування;
2. недостатній досвід роботи медичних працівників в умовах договірних відносин;
3. недосконалість спеціалізованих інформаційних технологій.

Задля запровадження обов'язкового медичного страхування в Україні необхідно:

- законодавчо врегулювати кола платників страхових внесків і бази для їхнього нарахування, порядок збирання страхових внесків, їхню величину, облік і розподіл, а також фінансову участь застрахованих осіб у формуванні страхового фонду;
- оптимізувати мережу лікувальних закладів з метою уникнення необґрунтованих витрат на утримання надлишкових приміщень та персоналу;
- забезпечити збалансованості обсягів послуг обов'язкового медичного страхування з його фінансуванням шляхом багаторівневої програми медичного страхування з переліком послуг, що мають надаватися всьому населенню безкоштовно в обсязі базової програми обов'язкового медичного страхування;
- створення системи лікарняних кас, які є неприбутковими членськими громадськими організаціями, в основі яких лежать добровільні персоналізовані внески населення для фінансування додаткових медичних послуг для спрощення роботи страхувальників, застрахованих осіб і закладів охорони здоров'я.

На початку впровадження системи обов'язкового медичного страхування альтернативним варіантом створенню спеціалізованої установи, яка буде контролювати обов'язкове медичне страхування, може стати споріднена організація – Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, діяльність якого регулюється окремим законом України. Державний нагляд здійснює уповноважений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади.

Альтернативи системі медичного страхування не існує. Медичне страхування - це єдиний шлях для виходу охорони здоров'я України з економічної й соціальної кризи.

Ковальчук О.В.

Ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.т.н., доцент каф. ЕА і Ф

Штефан Н.М.

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Інвестиційно-промислова політика, яка є одночасно як джерелом формування, так і основним напрямом промислової політики, являє собою систему правових, соціально-економічних, організаційних й інших засобів, що забезпечують обсяг, структуру, напрям інвестицій у найбільш перспективні напрями й галузі промисловості на основі нових організаційно-правових рішень, концентрації інвестицій і підвищення їх ефективності.

При управлінні інвестиційно-промисловою політикою необхідно реалізувати системний підхід, що передбачає визначення цілей, завдань, суб'єктів, об'єктів, розробку етапів, методів, інструментів, механізмів і т.д.

Цілі інвестиційно-промислової політики:

1. Цілі стабілізації (запобігання погіршення стану передумов для економічного прориву);

2. Цілі розвитку – полягають в зміні кількісних параметрів і якості функціонування інвестиційної системи для переведення її в більшість сприятливий стан.

Управління інвестиційно-промисловою політикою являє собою динамічний системний процес, що включає управлінські дії, метою яких є організація, аналіз, планування, прогнозування, мотивація, регулювання, моніторинг і контроль за інвестиційним середовищем у промисловому комплексі, покликані забезпечити досягнення оптимальних обсягів промислового виробництва у відповідності з обраними пріоритетами.

Інвестиційна діяльність на промислових підприємствах є сукупністю управлінських і підприємницьких дій з використання інвестицій, сприяючих збільшенню виробничого і комерційного потенціалів в результаті реалізації конкретних інвестиційних проектів і програм.

Для ухвалення рішень в області управління інвестиційною діяльністю на підприємствах необхідна повна вихідна інформація, що складається з ретроспективного опису виробництва на момент проведення аналізу і в розробці перспектив розвитку.

По суті, необхідно систематично проводити комплексний аналіз стану інвестиційної діяльності, що полягає у вивченні, дослідженні тих явищ, що мали місце у минулому, і соціально-економічних процесів, що продовжуються.

Такий підхід до аналізу і оцінки ефективності інвестиційної діяльності може бути реалізований на основі виконання наступних основних етапів:

- моделювання потоків нової продукції, ресурсів і грошових коштів;
- облік результатів аналізу ринку, фінансового стану підприємства, впливу реалізації інвестиційних проектів на довкілля;
- визначення за допомогою зіставлення майбутніх інтегральних результатів і витрат з орієнтацією на досягнення необхідної норми доходу на капітал;

- облік впливу зовнішніх чинників, включаючи такі, як інфляція, затримка платежів, невизначеність і ризик.

При цьому слід мати на увазі, що в складний для України період становлення ринкових стосунків, подолання різних кризисних явищ українськими важливими є збереження виробничого комплексу, його структурне перетворення і забезпечення подальшого науково-технічного розвитку, що дозволить прискорити перехід від економіки з переважним обсягом виробництва низьких технологічних устроїв до створення і використання технологій більш високого рівня, у тому числі і за рахунок ефективного управління процесом інвестиційного інвестування.

В даний час інвестиційна діяльність крупних компаній через наявність великих об'ємів фінансових ресурсів і необхідності диверсифікації здійснюваної діяльності, а також з метою страхування можливих ризиків дуже рідко обмежувалися оцінкою і реалізацією лише окремого проекту. Обов'язковим етапом інвестиційного планування на таких підприємствах є формування інвестиційного портфеля, яке поряд з оцінкою окремих інвестиційних проектів є одним з найбільш відповідальних етапів розробки інвестиційно-фінансової стратегії підприємства. Портфельний підхід дозволяє оптимізувати співвідношення ризику та доходності інвестиційних проектів згідно з теорією портфелю.

Зміна навколишніх умов, здобуття додаткової інформації, нова стратегія конкурентів можуть змінити перспективність того або іншого проекту в портфелі, а тим самим – його пріоритетність. Виходячи з цього підприємства новині мати технологію не тільки відбору проектів, а й їх переоцінку у разі необхідності.

Щоб мати конкурентні переваги, промисловим підприємствам необхідно оновлювати і удосконалювати свої бізнес-цілі.

Сьогодні досягнення цих цілей все більше залежить від успіху інвестиційних проектів. У зв'язку з цим інвестиційний ризик може бути

поставлений в один ряд з ризиками, які можуть загрожувати реалізації стратегічних цілей підприємства.

Виявлення проблеми на ранніх етапах як правило, збільшує шанси її успішного вирішення.

В сучасних умовах промислові підприємства створюють спеціальні умови для розвитку управління інвестиційними ризиками, впроваджують і підтримують культуру, що реагує на інвестиційний ризик, наймають і навчають співробітників, відповідальних за управління даним ризиком.

В цілому можна зробити висновок, що реалізувати стратегічний підхід до управління інвестиційною діяльністю на підприємствах можна лише шляхом належного поєднання обґрунтованих цільових установок, якісних управлінських рішень по їх втіленню, а також створення і ефективного функціонування належного інфраструктурного управлінського середовища.

Кошева Є. О.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., проф. каф. ЕА і Ф

Дідик Л.М.

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Згідно із Законом України “Про підприємства в Україні” у разі збиткової діяльності суб'єктів господарювання держава, якщо вона визнає їх продукцію суспільно необхідною, може надавати їм дотації чи інші пільги. Основні критерії відбору підприємств для надання їм цільової державної підтримки: потенційна прибутковість; високий рівень менеджменту на підприємстві; спрямованість на використання нових, ефективних ресурсозберігаючих та екологічно безпечних технологій; можливість експорту конкурентоспроможної

продукції; заміна імпоротної продукції, сировини, матеріалів вітчизняними; вирішення проблеми енергозабезпечення, енергозбереження (ресурсозбереження); збереження науково-технічного потенціалу (досліджень і розробок, що мають пріоритетне значення для країни); наявність ринків збуту продукції у країні та за кордоном. Державна фінансова підтримка може здійснюватися наступними методами: пряме фінансування та непрямі методи державного впливу (табл. 1).

Таблиця 1

Форми державної фінансової підтримки санації підприємства

Пряме фінансування	Непрямі форми державного сприяння
бюджетні позики;	податкові пільги, реструктуризація податкової заборгованості
субсидії;	надання державних гарантій (поручительств)
придбання державою корпоративних прав підприємств (внески до статутного фонду)	дозвіл на порушення антимонопольного законодавства
	державні протекціоністські заходи, спрямовані на захист вітчизняного товаровиробника;
	розміщення державних замовлень на підприємствах, які перебувають у фінансовій кризі;
	обмеження щодо виходу на ринок

Фінансова підтримка на безповоротній основі надається у випадках:

- якщо збитки, завдані підприємству стихійним лихом, перевищують суми відшкодувань, передбачених законодавством про обов'язкове страхування;

- для відшкодування збитків конкретним підприємствам у разі, коли чинним законодавством встановлено умови господарювання, за яких не забезпечується покриття витрат на виробництво товарів (послуг), що може призвести до банкрутства;

- для фінансування витрат на відновлення платоспроможності окремих підприємств, діяльність яких пов'язана з особливо важливими суспільними інтересами.

В Україні безповоротне фінансування підприємств державою здійснюється в межах сум, передбачених видатками бюджету. Проте для того, щоб оцінити реальний стан бюджетних витрат на фінансову підтримку підприємств, слід враховувати групи видатків: бюджетне кредитування капітальних вкладень; обслуговування зовнішнього боргу; витрати різного роду галузевих фондів фінансового регулювання; видатки інноваційного фонду та ряд інших.

Аналіз використання державної кредитної підтримки на поворотній основі показує, що одержані кошти спрямовуються підприємствами на поточні потреби, а не на збільшення виробництва та проведення санаційних заходів.

Санаційна підтримка підприємств фіскального характеру може набирати таких форм: надання податкових пільг та податкове кредитування; реструктуризація або списання заборгованості перед бюджетом та державними цільовими фондами; надання цільових податкових пільг підприємствам, які потребують санації; фіскальні поступки головним кредиторам підприємств, які потребують санації, з метою активізації участі кредиторів у санаційних процесах.

Кулешов В.С.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Єрмошкіна О.В.

ВПЛИВ РИЗИКІВ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У сучасній економіці суб'єкти господарювання функціонують у нестабільному середовищі й не володіють повною інформацією про контрагентів. Відсутність вірогідної інформації створює передумови появи

фінансових ризиків, які присутні у більшості господарських операцій. Враховуючи важливість і складність проблематики, пов'язаної з управлінням фінансовими ресурсами вона стала тематикою як міжнародних, так і вітчизняних економічних досліджень. Саме тому стрімко розвивається новий напрям наукових досліджень, названий ризикологією. У процесі управління фінансовими ресурсами при веденні господарської діяльності, пов'язаної із засвоєнням капітальних вкладень, постає важлива проблема фінансових ризиків, які у сучасній економіці є об'єктивною реальністю і виникають з різних причин.

Мета дослідження полягає у розгляді сутності, причин виникнення, виявленні напрямків уникнення та страхування фінансових ризиків у будівництві.

Будівельна галузь, можливо більше аніж будь-яка інша, пов'язана із виникненням фінансових ризиків. Напрямки їх виникнення можуть бути як з боку інвесторів, забудовників, так і з боку спеціалізованих підрядних організацій. Ризик як економічна категорія породжується невизначеністю майбутньої економічної й фінансової ситуації, спричиненої, в тому числі, технічними і соціально-економічними умовами, відсутністю релевантної інформації про реальність джерел фінансування будівельного контракту, а також неможливістю спрогнозувати появу та розвиток певних умов у сфері капітального будівництва в економіці загалом. Ризик це ймовірність зазнати втрат очікуваної економічної (фінансової) користі або прямих збитків через появу непевної (випадкової) події, яка стосується набуття і введення в експлуатацію виробничих потужностей підприємства. Незалежно від виду ризику він у будь-якому разі проходить декілька етапів управління ним: аналіз ризику; контроль за ризиком; фінансування ризику, в т.ч. спрямування коштів на його страхування. Ризик у будівництві супроводжують фінансові вкладення з моменту укладення будівельного контракту до передачі об'єкта будівництва замовнику. Загалом ризик, який виникає у відносинах між замовником, інвестором і підрядником рівний одиниці, яка розподіляється між суб'єктами будівництва, проте їх консолідований розподіл не може бути пропорційним. Найефективнішим способом зменшення негативних наслідків при настанні ризиків є їх страхування спеціалізованими страховими установами. Страхування ризиків у будівництві

відносини із захисту майнових інтересів учасників будівництва при появі страхових випадків за грошові фонди, які створюють за рахунок страхових платежів.

Узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що виникнення ризиків є об'єктивним елементом розглядуваного інвестиційного процесу, а тому завдання мінімізувати ступінь їх впливу на фінансовий стан учасників будівництва є важливим напрямком діяльності апарату управління і фінансових аналітиків підприємства. Настання ризику завжди пов'язане з певним видом витрат чи втрат, тому учасникам інвестиційного процесу необхідно на початкових стадіях виконання будівельних робіт виявляти ймовірність його виникнення, аналізувати напрямки зменшення негативних наслідків від настання ризику, або способи його уникнення. Одним з найбільш ймовірних елементів ослаблення дії ризику визнається його страхування.

Ластович С. В., Охрименко Д. В.

ст.гр. ЕМ-08-6

Науковий керівник:

К.е.н., проф. каф. ЕА і Ф

Дідик Л.М.

СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ БЮДЖЕТНОГО ДЕФІЦИТУ

Соціально – економічні гарантії громадянам – це об'єктивна необхідність для будь – якої правової держави, зміст і доцільність її існування, обов'язковий елемент економічної системи, важлива умова її економічної та соціальної стабільності. Обсяг і рівні таких гарантій є мірилом цивілізованості держави.

У справі фінансового забезпечення суспільного добробуту на перший план виходить механізм державних фінансів, державний бюджет.

Бюджет є основним інструментом державного регулювання соціально – економічних процесів у ринкових умовах. Надходження до бюджету прямо залежать від стану виробництва. У свою чергу можливість утримувати соціальну сферу, забезпечувати соціальний захист населення залежить від стану надходжень до бюджету. Формування доходної та видаткової частини бюджету пов'язане з основними макропоказниками економічного і соціального розвитку держави. У зв'язку з цим, питання розміру бюджетного дефіциту, шляхів його подолання та соціально – економічних наслідків є дуже важливим.

Світова фінансова наука неоднозначно підходить до оцінки наслідків впливу бюджетного дефіциту на соціально-економічні процеси у суспільстві. Тому, розглядаючи соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту, необхідно враховувати різні чинники та способи впливу дефіциту на розвиток економіки, соціальної сфери, рівень соціального захисту населення з урахуванням конкретних ситуацій. Зважаючи на такі підходи, наслідки можуть бути позитивними, негативними або взагалі наслідків може не бути.

У цілому бюджетний дефіцит в умовах демократичного суспільства за певних умов може бути додатковим стимулом соціально-економічного розвитку, якщо цей дефіцит спонукатиме до пошуку ефективних шляхів раціонального використання бюджетних коштів, посилення бюджетної дисципліни, збільшення доходів бюджету у майбутньому.

Однак переважна більшість теоретиків і практиків світу схиляються до думки, що бюджетний дефіцит має негативний вплив на соціально-економічні процеси у суспільстві. Він є свідченням марнотратства уряду, чинником макрофінансової нестабільності та підвищення ризику економічної діяльності держави. Зростання бюджетного дефіциту спричиняє посилення інфляційних процесів у суспільстві, кризу державних фінансів, грошової системи, зростання диференціації в доходах. Дефіцит бюджету є причиною зниження ефективності податкової системи, послаблення стимулів до праці, подриву впевненості членів суспільства у майбутньому.

У більшості країн світу, у тому числі в Україні, бюджетні дефіцити

набули хронічного характеру, що сприяло поглибленню фінансової нестабільності. Вони дають поштовх інфляційним процесам і відволікають значні обсяги фінансових ресурсів з приватного сектору.

В умовах глобалізації економічного розвитку та інтернаціоналізації світогосподарських зв'язків бюджетні дефіцити є чинником підвищення ризику економічної діяльності, несуть потенційний ризик монетизації і дефолту. Національні уряди вже не можуть належним чином визначати ефективність своїх економічних заходів, оскільки у зв'язку з відкритістю національних економік суспільне відтворення відбувається одночасно як всередині країни, так і за її межами. Якщо додатково збільшувати за рахунок бюджетного дефіциту платоспроможний попит населення, то в умовах відкритої економіки це призведе не до пожвавлення національного виробництва, а до зростання внутрішніх цін і до імпорту товарів, а бюджетне субсидіювання вітчизняних підприємств однаково сприятиме як внутрішньому інвестуванню, так і вивезенню капіталу за кордон.

Розглядаючи причинно-наслідкову діалектику бюджетних дефіцитів, можна побачити, що вони у цілому спричиняють десятки негативних соціально-економічних і фінансових ефектів, кінцевими і найгіршими з яких є фінансова та економічна кризи.

Люцевич О.М.

ст.гр.ЕФ-06-3

Науковий керівник:

К.т.н., доцент каф. ЕА і Ф

Крилова О.В.

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ НАСЕЛЕННЮ ЖИТЛОВИХ СУБСИДІЙ

В наш час актуальним є питання реформування системи надання населенню субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, адже вона має ряд

недоліків і проблем. Невпинне підвищення житлово-комунальних тарифів за послуги спонукало за необхідне суттєве удосконалення діючої системи надання населенню житлових субсидій.

Субсидії дуже необхідні населенню, адже оплата за житлово-комунальні послуги здатна суттєво зменшити бюджет будь-якої сім'ї. Але чи вигідно надавати населенню житлові субсидії для держави. З одного боку, субсидії - це додаткові виплати з держбюджету, а тому вони не вигідні для держави. Але з іншого боку - субсидії стимулюють населення платити за житлово-комунальні послуги, і за їх відсутності не всі спроможні будуть заплатити за ці послуги в комунальні підприємства. Це зменшить суму надходжень для бюджету. Як наслідок, в комунальні підприємства не будуть надходити кошти, а тому знизиться рівень обслуговування житла. Житлова субсидія - реальний шанс не накопичувати комунальні борги.

Субсидії на оплату житлово-комунальних послуг надаються з метою соціального захисту населення у зв'язку з поступовим підвищенням обсягу відшкодування фактичних витрат, пов'язаних з користуванням житлом, його утриманням, оплатою послуг водо-, тепло-, газопостачання і водовідведення, вивезення побутового сміття та рідких нечистот. Житлові субсидії призначаються за наявності різниці між розміром плати за житлово-комунальні послуги і обсягом визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового відсотка платежу. Право на отримання адресної безготівкової субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних поширюється на громадян з невисокими доходами, які проживають у житлових приміщеннях державного та громадського житлового фонду, в тому числі у гуртожитках, - на оплату користування житлом; приватного житлового фонду та фонду житлово-будівельних кооперативів – на оплату утримання житла; житлового фонду незалежно від форм власності – на оплату комунальних послуг. Але не всі категорії населення знають, що мають право на отримання житлової субсидії, що свідчить про погану поінформованість громадян. Це є першим недоліком системи надання населенню субсидій на оплату житлово-комунальних послуг.

Для вирішення цієї проблеми треба збільшити кількість видань з інформацією про методику надання населенню житлових субсидій, а також з переліком категорій населення, що мають право на їх отримання.

Другим значним недоліком системи надання населенню субсидій є велика кількість довідок, необхідних для її призначення, а саме: довідки про забезпечення житловою площею та комунальними послугами, склад прописаних у житловому приміщенні, довідку про доходи кожного з прописаних, документи про фактичну оплату житлово-комунальних послуг за попередній період.

Третім недоліком діючої системи є заборгованість місцевих бюджетів за нараховані субсидії перед організаціями, що надають житлово-комунальні послуги. Відсоток розрахунку в 2009 році склав 97,03%.

Для вирішення цих проблем необхідно прийняти ряд заходів, а саме: створити «єдине вікно», де була б інформація про доходи громадян, їх прописку та розмір житлової площі, що зменшить кількість довідок, які необхідно надати для отримання житлової субсидії; в кожному адміністративному районі треба встановити кількість сімей, що потребують субсидії, а також джерела фінансування програм адресних житлових субсидій, закласти у бюджет країни необхідну суму для відшкодування виплат за надання населенню субсидій; покращити економічний стан країни.

Це значно покращить організацію надання населенню житлових субсидій, а також платіжну дисципліну по сплаті населенням квартирної плати, що сприятиме підвищенню рівня обслуговування житла та покращенню фінансового стану житлово-комунальної сфери.

Мамедова Л. М.

ст.гр. ЕФ-06-3

Науковий керівник:

Старший викладач каф. ЕА і Ф

Семеніхіна О.І.

СУЧАСНА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Перехід вітчизняних промислових підприємств на ринкові засади відтворення відбувається через скорочення життєвого циклу товарів, появу нових різнохарактерних технологій їх виробництва. В цих умовах переможцями у конкурентній боротьбі виявляються ті підприємства, які будуватимуть свою діяльність на основі інноваційного підходу та демонструватимуть інноваційну активність.

Для реалізації інновацій визначаються такі цільові зміни у функціонуванні підприємства:

освоєння нових виробів або якісні зміни в існуючих výroбах; освоєння нових методів виробництва і розподілу товарів; освоєння нових ринків збуту; віднаходження нових джерел залучення факторів виробництва; освоєння нових форм кадрової роботи; впровадження нових методів і стандартів управління, зміна його структур; реалізація нових чи змінених орієнтирів (цільової функції) підприємства; освоєння нових джерел (схем) отримання коштів, впровадження нових методів обліку і використання активів підприємства.

Не всі промислові підприємства, які вдаються до інновацій є інноваційними і що інноваційність промислового підприємства прямо не пов'язана з ефективністю його діяльності.

У зв'язку з цим підприємства поділяються на:

– „статичні” – такі, що не здійснюють систематичних інновацій, проте можуть стало відтворюватися у разі збереження умов цього відтворення;

– „інноваційні” – такі, що виявляються здатними передбачувати проблеми і можливості і формувати відповіді для адаптації до змін в оточуючому середовищі; навчатися; генерувати адекватні ситуації нестандартні рішення; експериментувати;

– „такі, що навчаються” – підприємства, які пристосовуються до оточуючого середовища;

– „самовідроджуванні” – такі, що виявляють здатність до стратегічного перепозиціонування; критично оцінювати і змінювати умови функціонування, в яких вони перебувають;

Характерною ознакою віртуальності капіталовідтворення в українській економіці взагалі та промисловості є той факт, що коли в розвинених країнах капіталізація нормально працюючих підприємств, як правило є вищою за балансову, то в нашій країні – навпаки. Крім того, в економічно розвинених країнах динаміка фіктивного капіталу, як правило повторює тенденції руху реального капіталу, втіленого в об’єктах виробничого призначення, що підтверджується фундаментальним аналізом цінних паперів. І навпаки, в українській економіці, в т.ч. у промисловості тенденції руху фіктивного і реального капіталу, не співпадають.

Невідповідність в Україні інститутів та стилю корпоративного управління завданням модернізації виробництва, повільна адаптація до нового класу витрат (трансакційних), невміння управляти останніми виступають факторами, які стримують перехід вітчизняних промислових підприємств на інноваційний режим відтворення.

Важливо забезпечити формування конкурентноздатних господарських утворень, спроможних працювати в умовах жорсткої конкуренції як на внутрішньому, так і світовому ринках, концентруючи ресурси на перспективних напрямках оновлення виробництва.

Мануйлова О. С.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Дереза В . М.

ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання значна частина вітчизняних промислових підприємств зіштовхнулася з проблемами як фінансового, так і виробничого характеру й знаходиться в кризовому стані. Підприємства функціонують в умовах дефіциту необоротних та оборотних активів, зіштовхуються з труднощами в забезпеченні безперервності процесів постачання, виробництва та реалізації продукції, нездатні підтримувати платоспроможність та фінансову стійкість.

Стратегія і тактика подолання кризи та фінансового оздоровлення підприємства обов'язково включають в розробку методів управління активами як найбільш мобільної частини майна, що дозволяє швидко реагувати на сигнали зовнішнього середовища і змінну внутрішньої ситуації. Що призведе до вирішення фінансових проблем та забезпечення загальної ефективності функціонування промислових підприємств.

Багато робіт вітчизняних та зарубіжних економістів присвячено різним аспектам управління активами та джерелами їх фінансування. Ці вчені зробили значний внесок у дослідження питань управління активами, проте ще існує багато методичних, теоретичних та практичних питань, які потребують удосконалення та розвитку.

Управління активами займає велику частину управлінського часу. Багато в чому це пов'язано з великою кількістю елементів внутрішнього матеріального і фінансового складу активів, що вимагають індивідуалізації управління, та

відрізняються високою динамікою трансформації їхніх видів, високою роллю в забезпеченні безперебійності процесів постачання, виробництва і реалізації продукції, платоспроможності, рентабельності, фінансової стійкості.

З метою забезпечення найбільш ефективного управління необоротними та оборотними активами необхідно врахувати особливості активів і фактори, що створюють складності в їхньому управлінні.

Однією з задач управління активами є забезпечення платоспроможності, тобто здатності підприємства вчасно відповідати по поточних зобов'язаннях. Для промислових підприємств платоспроможність – одна з найважливіших характеристик стабільності виробничо-господарської діяльності, оскільки відсутність платоспроможності чревате збоями процесів постачання, виробництва і реалізації, аж до цілковитої зупинки роботи підприємства.

Політика управління необоротними та оборотними активами представляє собою комплекс дій, що виражається, з одного боку у визначенні достатнього рівню і раціональної структури активів, а з іншого боку – у визначенні величини і структури джерел їх фінансування. Тобто політика управління активами – це певна комбінація підходів до формування та підходів до фінансування.

В економічній літературі виділяють три підходи до формування оборотних активів: консервативний, агресивний і помірний. Вибір того або іншого підходу ґрунтується на прийнятному співвідношенні рівня прибутковості і ризику вкладення.

Питання фінансування оборотних активів пов'язане, з одного боку, зі співвідношенням постійних і змінних видів цих активів, а з іншого боку, із принциповим вибором довгострокових або короткострокових джерел фінансування оборотних активів.

В економічній літературі найчастіше виділяють чотири підходи до фінансування оборотних активів в залежності від вибору різних джерел фінансування: ідеальний, агресивний, консервативний і компромісний.

Політика управління необоротними та оборотними активами значно відрізняється по галузях і видах діяльності, може приймати різні форми. Усвідомлення цього фактору має прикладне значення: як правило, неможливо скористатися чужим досвідом, запозичувати чиїсь готові схеми. Розробка політики управління активами – в значній мірі творчий процес, і кожна фірма повинна пройти його самостійно.

Моргун В.В

ст.гр. ЕФ-05-С

Науковий керівник:

Ст. викладач каф. ЕА і Ф

Семеніхіна О.І.

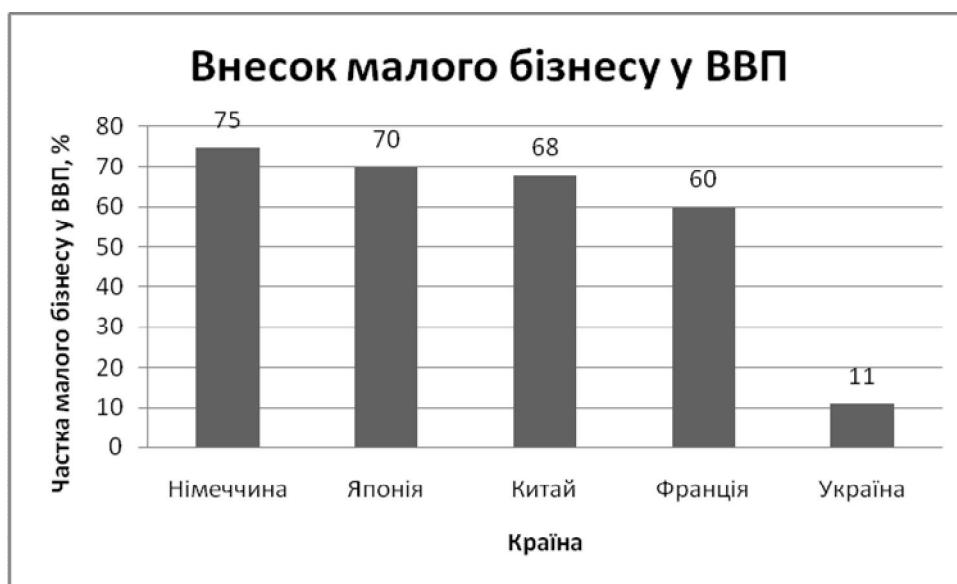
ПРОБЛЕМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Малий та середній бізнес є пріоритетом розвитку будь-якої держави з перехідною економікою, оскільки він має можливість швидко реагувати на кон'юнктуру ринка - регулювання попиту та пропозиції дає більше можливостей таким підприємствам знайти свою нішу у виробництві товарів та послуг, що дає більше шансів на виживання у періоди економічної нестабільності та кризи.

На малий та середній бізнес покладено задачі з втілення соціальних та економічних перетворень у розвитку держави, найважливіша складова цих перетворень - створення додаткових робочих місць, а також виконання функцій великих підприємств, які не завжди мають комерційну перевагу у виробничому процесі, наприклад малосерійне та поштучне виробництво. Слід відмітити, що вклад малого бізнесу у ВВП України в 2009 році склав 11%, за 4 місяці 2010 року - 5%. Для порівняння, у розвинутих країнах ситуація зовсім інша: у Німеччині – ця цифра в 2009 році в середньому складає 75%, у Франції – близько 60%, в Японії – 70%, у Китаї – 68%.

У зв'язку з цим виділяють наступні проблеми, перешкоджаючі розвитку малого бізнесу:

1. Надмірне державне регулювання - розвиток підприємництва обмежує необхідність виконання багато чисельних правил та процедур, передбачених законодавчими та нормативними актами органів влади різних рівнів;

2. Труднощі реєстрації та ліцензування - більшість малих підприємств не проходять всі етапи процедури реєстрації самостійно, прибігаючи до послуг посередників, юристів або юридичних фірм;

3. Фіскальні проблеми - високі податкові ставки, велика кількість податків, часті зміни податкової звітності, і як наслідок, перехід багатьох суб'єктів ринку до тіньового сектору економіки (по оцінкам різних експертів - майже половина ВВП у 2009 році);

4. Недоступність залучення фінансових засобів, в частоті банківських кредитів. Основним джерелом інвестицій є недостатні власні фінансові ресурси суб'єктів підприємництва. Банківські кредити використовуються обмежено, через великі відсоткові ставки та відсутність гарантій поручительства для банків;

5. Недобросовісна конкуренція - більш ніж 80% підприємств малого бізнесу зіткнулися з недобросовісною конкуренцією, основними методами якої є корупція, підрив репутації конкурента, технологічний та промисловий шпіонаж, демпінг, фізичні погрози.

Для поліпшення ситуацій у малому бізнесі пропонуються наступні шляхи:

1. Зниження адміністративного бар'єру для розвитку бізнесу, шляхом скорочення кількості всіх видів контрольних перевірок;
2. Зниження податкового тиску шляхом введення єдиного соціального внеску у розмірі не більше 25% для фізичних осіб - СПД (відрахування у соціальні фонди з Фонду Оплати Праці), а також спрощеного механізму повернення ПДВ;
3. Полегшення доступу бізнесу до фінансових ресурсів - створення державної кредитно-гарантійної установи, з метою стимулювання комерційних банків до кредитування малого бізнесу з мінімальним кредитним ризиком.

Попова А.В.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Соляник Л.Г.

ОПТИМІЗАЦІЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Фінансова криза, яка розпочалася в Україні у 2008 р., поставила перед банками низку проблем, отже беззаперечним є факт, що діяльність українських банків у 2010 р. буде здійснюватися у надзвичайно складних умовах, і тому одним із першочергових завдань економічної політики держави є збереження банківської системи і недопущення банкрутств банків.

Основна мета - висвітлення результатів наукових досліджень щодо визначення впливу ресурсної бази та рівня капіталізації комерційних банків на розвиток банківської системи України, результатом чого стане стабільний приплив капіталу в банки, підтримання банківської ліквідності, що є надзвичайно актуальним завданням у період кризових явищ на вітчизняному та світовому фінансових ринках.

Сукупність тих елементів банківської політики, за допомогою яких банк залучає ресурси на фінансовому ринку та розміщує їх серед позичальників, можна розглядати як його ресурсну політику, яку банк здійснює з метою визначення найефективніших шляхів формування і розширення його ресурсної бази та використання наявних банківських ресурсів.

Основними напрямками ресурсної політики комерційного банку є:

- акумуляція тимчасово вільних грошових коштів економічних суб'єктів;
- формування власного капіталу банку;
- розміщення банківських ресурсів у сфері найефективнішого їх використання з метою отримання максимального прибутку.

Розглядаючи напрями ресурсної політики банку, слід зазначити, що два перших пов'язані з акумуляцією банківських пасивів, а третій передбачає трансформацію цих пасивів у кредити та інвестиції. Відповідно у складі ресурсної політики можемо виділити дві складові: акумуляційну політику та капіталотворчу політику.

Важливою складовою акумуляційної ресурсної політики банку є політика капіталізації. Це система заходів банку щодо формування власної капітальної бази. Банківський капітал відіграє визначальну роль у процесі створення і функціонування комерційного банку, хоча становить незначну частину банківських ресурсів. Головною метою політики капіталізації є залучення та підтримка достатнього обсягу капіталу для розширення діяльності та забезпечення захисту від ризиків.

Величина капіталу визначає обсяги активних операцій банку, розмір депозитної бази, можливості запозичення коштів на фінансових ринках, максимальні розміри наданих кредитів та інші важливі показники, які істотно впливають на діяльність банку. Неправильна оцінка реальної величини капіталу може призвести до негативних наслідків у діяльності банку.

Сьогодні питання залучення та підтримки достатнього обсягу капіталу є основною вимогою до вітчизняної банківської системи, що зумовлює

актуальність даного питання, оскільки в міжнародному аспекті високий рівень капіталізації банківської системи є ознакою стабільності в державі. У свою чергу, достатній рівень капіталу є ключовим елементом стабільності українських банків та їхнього ефективного розвитку.

Проаналізувавши показники адекватності регулятивного капіталу комерційних банків за останні роки можна стверджувати, що загалом прослідковується негативна динаміка. Це пов'язано із тим, що темпи зростання активів у 2009 р. перевищили темпи зростання капіталу.

Проведений аналіз свідчить, що нинішній рівень капіталу в банківській системі України є недостатнім для забезпечення стабільного функціонування і розвитку банків, а також належного покриття ризиків банківської діяльності, що істотно обмежує можливості банків розширювати асортимент своїх продуктів і послуг для підприємств та населення, спричинюючи високу вартість ведення банківського бізнесу. Нестійкий характер розвитку економіки, пов'язаний із високим ризиком втрати банківських доходів, а також висока інфляція, яка, збільшуючи номінальну вартість активів і пасивів банку, водночас зменшує реальну вартість його капіталу, об'єктивно зумовлюють потребу реалізації заходів із збільшення рівня капіталізації. Крім того, відставання темпів зростання капіталів комерційних банків від темпів росту активів поступово перетворюється на стійку тенденцію. Неможливість залучати банками у великих масштабах ресурси і, насамперед проводити кредитні та інвестиційні операції, також зумовлює недостатність банківського капіталу.

Капітал банківської системи залишається недостатнім для стабільного її функціонування і розвитку, що, в свою чергу, гальмує розширення масштабів операцій у реальному секторі економіки. А підвищення капіталізації банківської системи дозволить забезпечити приріст активів і збільшити кредитування нефінансового сектора, а також посилити роль внутрішніх механізмів перерозподілу капіталу, що підвищить стійкість національної фінансової системи, дозволить уникнути ризиків при виникненні нестабільної фінансово-економічної ситуації.

Література:

1. Рисін, В.В. Складові елементи ефективної ресурсної політики комерційного банку [Текст] / В.В. Рисін // Регіональна економіка. – 2009. – № 3. – С. 115-117.
2. Фостяк, В.В. Роль банківського капіталу в забезпеченні розвитку національної економіки [Текст] / В.В. Фостяк // Регіональна економіка. – 2009. – № 3. – С. 123-125.

Проценко К.О.

Ст.гр. ЕФ-06-1

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Соляник Л.Г.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО ФІНАНСУВАННЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

В сучасних умовах найкращі фінансові результати мають підприємства, які випереджають конкурентів в освоєнні досягнень науково-технічного прогресу. За даними Держкомстату України, у 2008 році лише 13% промислових підприємств впроваджували інноваційну продукцію нову як для ринку, так і для самого підприємства. Серед головних бар'єрів, що перешкоджають ефективному впровадженню нововведень, є, насамперед, недостатня законодавча база для заохочення ризикової підприємницької діяльності, неефективний захист права власності, відсутність стимулів та фінансових можливостей працювати на довгострокову перспективу.

Для української економіки характерна вузькість вибору джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств за умов обмеженої їх пропозиції. Основним джерелом залишаються власні кошти підприємств,

частка яких у загальних інноваційних витратах складає 60-88% у 2004-2008 рр. Державні витрати на наукову та науково-технічну діяльність не перевищують 1% від ВВП при встановленому нормативі 1,7%.

Тому розробка механізму управління інноваційною діяльністю промислових підприємств повинна здійснюватися на основі ретельного вибору джерел фінансування інноваційних процесів та врахування впливу напрямів використання інноваційних коштів на фінансові результати операційної діяльності промислових підприємств.

Аналіз динаміки структури інноваційних витрат у промисловості у 2004-2008 рр. вказує на те, що найбільшу питому вагу мають капітальні витрати (54-70%). Витрати на дослідження і розробки протягом аналізованого періоду не перевищують 16,2%.

В результаті дослідження встановлено, що рентабельність операційної діяльності промислових підприємств мало залежить від питомої ваги інноваційних коштів в операційних витратах. Значення коефіцієнту детермінації (0,13) вказує на те, що зміна результатів операційної діяльності промислових підприємств лише на 13% пояснюється зміною частки інноваційних витрат.

Така ситуація зумовлена, перш за все, значною часткою капітальних витрат, що не створює умов для технологічного розвитку та покращення фінансових результатів. Крім того, впливають такі фактори, як цінова політика, структура продажу, собівартість реалізованої продукції тощо.

Залежність результатів операційної діяльності від частки інноваційних витрат на НДДКР також можна дослідити за допомогою коефіцієнта детермінації, який має значення 0,6. Це свідчить про те, що зміна рентабельності операційної діяльності підприємств на 60% пояснюється зміною обсягу витрат на НДДКР в операційних витратах, на 40% - впливом інших факторів. Так, співвідношення «витрати на НДДКР – приріст прибутку» може відображати не стільки ефективність наукових досліджень, скільки успішність ринкової стратегії компанії чи зміну стану ринку.

Отже, результати досліджень показали, що надзвичайно низький рівень інноваційних витрат промислових підприємств (1,2 - 1,6% від операційних витрат) та спрямування їх передусім на капітальне оновлення виробництва не може дати будь-якого поштовху інноваційним зрушенням у промисловості України та забезпечити достатній рівень рентабельності операційної діяльності й конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Тому першочерговим завданням для промислових підприємств є пошук альтернативних джерел залучення інноваційних коштів для досягнення такого рівня інноваційного фінансування, який дійсно матиме вплив на їх фінансові результати. По-друге, необхідно здійснити оптимізацію структури інноваційного фінансування на основі економіко-математичного моделювання на користь наукових досліджень та розробок для виходу вітчизняного виробництва на якісно новий рівень.

Савицька Я. І.

Ст.гр. ЕФ-06-3

Науковий керівник:
асистент каф. ЕА і Ф

Доценко О.Ю.

ОСНОВНІ ПОМИЛКИ, ЩО ДОПУСКАЮТЬСЯ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ СИСТЕМИ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Сьогодні бюджетування - це інструмент сучасного керівника, що дозволяє підвищити ефективність роботи підприємства. Бюджетування починає грати ключову роль в діяльності підприємства. Коли витрати стають визначальним чинником ціноутворення і підтримки планової рентабельності багато підприємців замислюються про ідею бюджетування. У багатьох випадках бюджетування дозволяє заздалегідь унеможливити помилки, замість

того щоб в майбутньому виправляти наслідки невірно прийнятих рішень.

В процесі постановки системи бюджетування в українських компаніях, як правило, виникають різні проблеми, більшість з яких є типовими для підприємств усіх галузей. Очевидно, що, перш ніж перейти до впровадження автоматизованої системи бюджетування, дуже важливо визначитися з цілями, для чого це робиться, оскільки, якщо не сформульована мета, яку треба досягти, певні параметри її досягнення, то незрозуміло, виконаний проект чи ні.

Проблеми, які виникають при постановці бюджетування, умовно можна розділити на методологічні і організаційні.

Методологічні помилки:

- Використання бюджетування у відриві від стратегічного планування.
- Використання системи бюджетування у відриві від системи нормування.
- Використання некоректної термінології.
- Відсутність процедур виконання бюджету.
- Відсутність взаємозв'язку бюджетування з системою управлінського обліку. Нерідко система бюджетування впроваджується на підприємстві вже після того, як створена система управлінського обліку.

Навіть якщо система бюджетування методологічно розроблена правильно, вона не завжди ефективна через помилки, допущені при її впровадженні і організації роботи.

- Неправильне виділення ЦФВ. Практично на будь-якому підприємстві виникають дискусії про те, до якого типу відповідальності віднести той або інший підрозділ, на основі яких критеріїв і до якого рівня управління доцільно виділяти центри відповідальності тощо.

- Відсутність системи мотивації, пов'язаної з бюджетними показниками. Щоб бюджет виконувався, треба мотивувати співробітників на досягнення запланованих показників.

- Неправильна автоматизація. Процес розробки методології бюджетування і вибір інформаційної системи для автоматизації бюджетних

процесів - це два послідовні етапи, які не повинні проводитися одночасно. Необхідно спочатку розробити методологію бюджетування і тільки потім вибрати інформаційну систему.

На закінчення можна сказати, що одним з головних чинників запоруки успіху є грамотне виконання трьох етапів, передуючих розробці системи бюджетування. Перший - розробка місії, цілей і стратегії підприємства. Другий - опис бізнес-процесів. Третій - створення організаційної і фінансової структур, які відповідатимуть стратегії компанії. Тільки після цього можна приступати до створення системи бюджетування.

Сай К.С.

ст.ар. ЕФп -07-1

Науковий керівник:

Асистент каф. ЕА і Ф

Лисовенкова І.М.

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

Однією із найважливіших проблем, з якою стикаються вітчизняні підприємства, є недостатня ефективність організації управління їхніми фінансовими ресурсами в умовах нестабільності розвитку економіки та кризи. З огляду на те, що фінансові ресурси є основним чинником економічного зростання, звідси постає питання необхідності комплексної оцінки їх обсягу та структури. Через те проблема правильного і ефективного проведення діагностики стану фінансового забезпечення розвитку підприємства є актуальною.

Це стосується і підприємств гірничо-металургійної галузі України.

Гірничо-металургійний комплекс (ГМК) України залишається одним із базових елементів економіки держави. Металургія є основним донором бюджету, головним постачальником валюти в Україну – більш як 40% валюти надходило в державу від металургів. У докризовий період частка ГМК у валовому внутрішньому продукті України становила 27%. З діяльністю ГМК мають прямий і зворотний зв'язок енергетика, вуглевидобуток, машинобудування, будівництво, фінансова сфера тощо. Донедавна металургійна промисловість України за обсягами виробництва посідала сьоме місце в світі.

На сьогоднішній день використовуються різноманітні підходи до оцінки фінансового забезпечення діяльності підприємств металургійної галузі. Діагностування фінансового стану та забезпеченості фінансовими ресурсами діяльності підприємств доцільно проводити в наступних формах:

- оцінка діяльності підприємства, що передбачає аналіз системи взаємопов'язаних показників, які характеризують ефективність діяльності з точки зору її відповідності стратегічним цілям;
- експрес-діагностика стану фінансового забезпечення діяльності підприємства, яка передбачає побудову та аналіз системи взаємопов'язаних показників, що характеризують загальний фінансовий стан та структуру забезпеченості фінансовими ресурсами діяльності підприємства;
- моніторинг фінансових показників, що передбачає поточну аналітичну діяльність та контроль обмеженої кількості показників, які характеризують результати фінансової діяльності з метою визначення негативних тенденцій в їх зміні та пошуку шляхів їх вирішення;
- рейтингова комплексна оцінка стану підприємства.

Дані діагностики фінансового забезпечення підприємства дозволяють відображати ефективність виробничої діяльності, ліквідності та фінансової стабільності підприємств. Тому для проведення діагностики фінансового забезпечення діяльності підприємства доцільно використовувати систему взаємозалежних показників, які базуються на даних бухгалтерської та

статистичної звітності підприємства. Група таких відносних показників дозволяє скласти доволі повне уявлення про ефективність виробничої, маркетингової діяльності, фінансової стратегії підприємства, а також оптимізувати сам процес управління.

Отже, підприємство має опрацювати таку систему показників, з допомогою якої воно змогло б із достатньою точністю оцінити свої поточні та стратегічні можливості. Звідси, вибираючи показники ефективності діяльності слід керуватися такими критеріями: стратегічна значущість, економічна доцільність, співставність, прозорість, надійність, дійсність та ін.

Для діагностики фінансового забезпечення підприємства доцільно використовувати такі критерії оцінки стану фінансових ресурсів підприємства, як: структура фінансового забезпечення діяльності підприємства; відповідність структури фінансування активам підприємства; склад резервів підприємства.

Діагностика фінансових результатів дозволяє на основі системного підходу одержувати достовірну і повну інформацію, яка служить базою для розробки та ухвалення ефективних управлінських рішень.

На основі отриманих даних ухвалюються рішення щодо досягнення поставлених завдань, основними з яких є: підтримування поточної та довгострокової платоспроможності підприємства; зростання рентабельності власного капіталу, забезпечення фінансовими ресурсами процеси розширеного відтворення.

Таким чином, своєчасна діагностика дозволяє виявити не тільки стан, але й причини, що перешкоджають успішному розвитку підприємства, а самі результати діагностики є основою прогнозування альтернатив розвитку об'єкта дослідження. Тому у практичній діяльності підприємства з метою ефективного управління розвитком підприємства доцільно використовувати комплексний підхід до формування системи показників діагностики стану забезпеченості фінансовими ресурсами, що є дуже важливим в умовах конкурентної боротьби.

Свідерська О.В.

ст.гр. ЕФ -05-М

Науковий керівник:

К.т.н., доцент каф. ЕА і Ф

Крилова О.В.

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Можливості підприємств у здійсненні інноваційної діяльності істотно розрізняються. Вони залежать від кількісних та якісних характеристик інноваційного потенціалу підприємства, його відповідності обраному стратегічному напрямку інноваційного розвитку, перспектив реалізації інновацій в конкретних економічних умовах. Орієнтацію підприємства на інноваційний шлях розвитку пропонується визначати із залученням методики аналізу спроможності, можливості й готовності підприємства до інноваційної діяльності. Цей аналіз здійснюється із урахуванням стратегічного напрямку діяльності підприємства. Після того, як визначено бажаний напрямок інноваційного розвитку підприємства, необхідно проаналізувати, наскільки можливості інноваційного потенціалу підприємства відповідають обраному стратегічному напрямку. Це дозволить оцінити спроможність підприємства до інноваційного розвитку, а також особливості його сприйнятливості до реалізації інновацій. Також необхідно врахування ряду умов, які сприяють чи перешкоджають впровадженню інновацій. До таких умов відносяться економічні, ресурсні, фактори державного регулювання, соціальні, ринкові, міжнародні фактори. Таку оцінку пропонується проводити за допомогою експертизи. Загальна сума балів, отримана в результаті експертної оцінки, буде свідчити про можливість реалізації інновації в даних економічних, політичних і соціальних умовах. Чим вища оцінка, тим вагоміші можливості підприємства для здійснення інноваційної діяльності.

Готовність підприємства до інноваційного розвитку може бути охарактеризована як сприйнятливість підприємства до інновацій, яка визначається різними факторами, основними з яких є характеристики організаційної структури, особистісно-психологічні характеристики членів колективу, характеристики зовнішнього оточення та міжорганізаційних зв'язків підприємства. На підставі цього запропонована схема послідовності аналізу спроможності, можливості та готовності підприємства до інноваційного розвитку.

З огляду на надзвичайну важливість фінансового забезпечення інноваційного процесу можна зробити висновок про доцільність формування інноваційно-інвестиційної стратегії, під якою доцільно розуміти формування на довгостроковій основі принципових напрямків інноваційної діяльності підприємства із урахуванням найбільш ефективних варіантів їхньої інвестиційної підтримки.

Семопядна О. Є.

ст.гр. ЕФ -05-М

Науковий керівник:

К.е.н., проф. каф. ЕА і Ф

Дідик Л.М.

БІЗНЕС – ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Загальносистемна криза, яка охопила більшість промислових підприємств України, привела до зниження їх фінансово-економічного потенціалу. В цій ситуації особливого значення набуває бізнес – діагностика функціонування підприємств, яка передбачає підтримку пропорцій між матеріально – фінансовими потоками по усіх фазах циклу обороту капіталу. Порушення пропорцій протягом тривалого періоду часу призводить до втрати фінансової стійкості підприємства і можливого їхнього банкрутства.

Таке положення є наслідком типових фінансових проблем, які вимагають оперативного рішення:

- збиткова діяльність більшості підприємств, яка привела до порушення фінансової рівноваги і втрати чистого оборотного капіталу;

- деформація структури капіталу, яка пов'язана з відсутністю довгострокових джерел фінансування і високою часткою короткострокової кредиторської заборгованості;

- наявність суперечностей між елементами фінансової рівноваги, а саме: між ліквідністю і рентабельністю, ліквідністю і фінансовою стійкістю; ризиком і фінансовою стійкістю.

Для вирішення вказаних вище проблем важливе значення має діагностика потенціалу фінансової діяльності підприємства, що розглядається в даній роботі як інструмент, за допомогою якого можна визначити оптимальні фінансові пропорції стійкого розвитку підприємства.

Результати досліджень, що проводяться вітчизняними вченими у сфері фінансового управління, свідчать про те, що на сучасному етапі сформувалися чотири напрями концепції діагностики: аналітична, інформаційна, антикризова, консультаційна.

Концептуальна модель бізнес - діагностики фінансового потенціалу підприємства передбачає наступні варіанти стратегії: становлення, розвитку, стабілізації та диверсифікації.

Стратегія становлення - характерною особливістю даного варіанту є інвестування у відтворювальні процеси, оскільки головною метою є формування потенціалу фінансово-економічної стійкості.

Граничними параметрами даної фінансової стратегії будуть ліквідність, платоспроможність, які визначені критеріями допустимих меж і умовами, що характеризують дану альтернативу.

Стратегія розвитку - відрізняється від попереднього варіанту зростанням потенціалу фінансово-економічної стійкості і істотним посиленням стратегічної позиції, що сформувалася на стадії становлення.

Головною метою даного етапу економічного розвитку підприємства є досягнення допустимого економічного зростання його вартості в першу чергу за рахунок додаткового вкладення капіталу і зростання потенціалу фінансово-економічної стійкості.

Стратегія стабілізації - головною метою даної стратегії є забезпечення стійкого функціонування підприємства.

Ключовими передумовами даної стратегії є:

- підвищення цін з одночасним збереженням ринків збуту;
- зниження витрат виробництва;
- збільшення об'єму продажів;
- додаткове залучення позикового капіталу;
- підвищення ефективності операційного потенціалу.

Стратегія диверсифікації діяльності підприємства дає позитивний ефект у ситуації, коли підприємство вичерпало можливість свого внутрішнього розвитку і полягає в скороченні одних видів діяльності і розвитку інших, адекватніших умовам макросередовища, що створилися, і стану його потенціалу фінансово-економічної стійкості.

Снісарь Б.В.

ст.гр. ЕФ -07-2

Науковий керівник:

К.т.н., доцент каф. ЕА і Ф

Крилова О.В.

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЙОГО ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Формування фінансової стратегії однієї з головних умов розвитку підприємства, яке дозволить створити довготривалий курс фінансової політики, розрахованої на перспективу і передбачає вирішення великомасштабних

завдань, визначених економічною і соціальною стратегією. Фінансова стратегія підприємства охоплює всі сторони діяльності підприємства, і направлена на забезпечення фінансової стійкості в умови ринкової економіки України і формування необхідних обставин для досягнення поставлених цілей. Таким чином, круг завдань фінансової стратегії включає:

- визначення способів успішного використання фінансових можливостей;
- визначення перспективних фінансових взаємин підприємства з третіми особами
- фінансове забезпечення операційної і інвестиційної діяльності;
- вивчення економічних і фінансових можливостей вірогідних конкурентів, розробка і здійснення заходів щодо забезпечення фінансової стійкості.

Всі ці завдання є важливими і необхідними на будь-якому підприємстві, але в сьогоdnішніх умовах ринкової економіки потрібне забезпечення світового класу якості вироблюваних товарів, своєчасного оновлення продукції підприємствами і максимальної зацікавленості впровадження нововведень; високій інноваційній активності на базі власного потенціалу, що розвивається. Важливість і роль інновацій на підприємстві у всіх сферах його діяльності для стабільного зростання на сьогоdnішній день важко переоцінити. В даний час ефективність інноваційної діяльності підприємства визначається, перш за все, наявністю відлагодженої системи інвестування, кредитування, оподаткування, наукових розробок, що функціонують стосовно інноваційної сфери. Іншими словами інноваційна діяльність входить в перелік завдань фінансової стратегії і безпосередньо залежить від її ефективності. Економічна гідність нововведення полягає в тому, що вигода від впровадження перевищує витрати на його створення. Економічний успіх сучасного підприємства залежить не лише від того, наскільки підприємство зуміло обігнати своїх конкурентів за показниками виручки, продуктивністю і собівартістю, і не лише від того, наскільки об'ємний і диверсифікований портфель його інноваційних ідей, або «портфель новин». Таким чином, забезпечення максимізації прибули і ринковій вартості підприємства може бути лише на основі правильної інноваційної і

інвестиційної політики. Інноваційна діяльність можлива лише за умови правильній сформульованій фінансовій стратегії. Вона повинна планувати забезпечення інноваційного процесу необхідною фінансовою базою і при цьому, не порушувати стійкості підприємства. Також варто відзначити, що формування цієї бази має бути адекватно очікуваним дивідендам від введених інновацій і новин. Не повинно бути розірваної між інноваційним процесом і його фінансуванням, оскільки це приведений, з одного боку, до низької мотивації до розробок, з іншою, до зниження конкурентоздатності самих підприємств. Все це набуває не маловажного значення для компаній, які прагнуть бути високо конкуренто- здатними не лише на внутрішньому, але і на зовнішньому ринку. Тому, цілі фінансової стратегії повинні підкорятися, з одного боку, загальній стратегії економічного розвитку підприємства і забезпечувати його стабільність і успішність, а з іншого боку, створювати умови перспективи розвитку підприємства шляхом фінансування інноваційних програм. Подібна фінансова політика підприємства гарантуватиме йому виживаність в умовах ринкової економіки України, що розвивається.

Стриж О.Ю.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Єрмошкіна О.В.

**УПРАВЛІННЯ ОБРОТНИМИ АКТИВАМИ В УМОВАХ КРИЗИ:
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ
ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ**

У процесі здійснення виробничої та комерційної діяльності у підприємства виникає дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями

продукції, акціонерами, персоналом, бюджетом і позабюджетними фондами тощо. Господарська практика промислових та торгівельних підприємств свідчить, що на розрахунки з покупцями за відвантаженою продукцією, виконані роботи чи надані послуги припадає більше ніж 80% загального обсягу дебіторської заборгованості, що робить її одним з основних об'єктів фінансового управління підприємства [1].

Вирішити актуальні проблеми в галузі економіки не можна без удосконалення бухгалтерського обліку. Чітко налагоджений бухгалтерський облік своєчасно забезпечує управлінські потреби необхідною та вірогідною інформацією для виконання всебічного аналізу господарської діяльності та обґрунтування відповідних управлінських рішень.

Методологія обліку та порядок розкриття інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності визначається П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість". Норми цього П(С)БО застосовується підприємствами та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних).

Питання щодо напрямків удосконалення процесу управління дебіторською заборгованістю розглядали такі вчені: як М.Д.Білик, Т.М. Браславська, Т.В. Момут, Ф.Ф. Бутинець.

На сьогоднішній час, в період фінансової кризи, підприємствам необхідно сформулювати політику управління дебіторської заборгованості. Це може привести до зменшення безнадійної дебіторської заборгованості, збільшення дохідності і прибутковості підприємства.

Серед головних проблем, що стосуються дебіторської заборгованості, варто відмітити те, що наявність простроченої та безнадійної дебіторської заборгованості негативно впливає на фінансовий стан підприємства та його платоспроможність. Відволікання з обігу значних сум коштів за рахунок збільшення дебіторської заборгованості змушує підприємство підвищувати власну кредиторську заборгованість, що веде до зростання витрат підприємства, а відповідно і до зниження його прибутків (або до збільшення збитків). Саме удосконалення процесу управління дебіторською заборгованістю

дасть можливість вирішити ряд проблем, що викликані наявністю дебіторської заборгованості та неконтрольованим її зростанням.

Виникнення дебіторської заборгованості - це об'єктивний процес, який зумовлений існуванням ризиків при проведенні взаєморозрахунків між контрагентами за результатами господарської операції [2]. Головна мета управління дебіторською заборгованістю в умовах фінансово-економічної кризи полягає в мінімізації її обсягу та строків інкасації боргу. Крім того, якщо існує дебіторська заборгованість в іноземній валюті, через нестабільність курсу валюти ризик її несплати значно збільшується. Політикою управління дебіторською заборгованістю є частина загальної політики управління оборотними активами і маркетингової політики підприємства, направленої на розширення обсягу реалізації продукції.

Таким чином, основними пріоритетними напрямками управління дебіторською заборгованістю підприємства є:

1. Організація повного та достовірного обліку дебіторської заборгованості підприємства і перенесення облікових даних до його звітності.
2. Аналіз структури та динаміки дебіторської заборгованості підприємства в попередніх періодах.
3. Оптимізація структури дебіторської заборгованості підприємства.
4. Визначення кола потенційних дебіторів та суворе планування дебіторської заборгованості підприємства на майбутні періоди.
5. Постійний моніторинг дебіторської заборгованості.
6. Визначення можливості застосування кредитної політики щодо окремих покупців продукції та формування її принципів і умов.
7. Прискорення процесу погашення дебіторської заборгованості за допомогою сучасних форм її рефінансування.
8. Здійснення ефективного контролю за формуванням та погашенням дебіторської заборгованості підприємства та розрахунок розміру резерву сумнівних боргів.

Аналізуючи дебіторську заборгованість підприємств необхідно звернути увагу на розмір сумнівних боргів. В практиці західних країн розмір резерву складає від 1% до 6% від розміру дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Також потрібно розглядати фактори, які на сучасному етапі розвитку підприємств дають змогу покращити механізм формування та використання оборотних активів.

Тому для ефективного управління дебіторською заборгованістю слід, перш за все, розробити стандарти кредитування, які дають змогу, за допомогою аналізу платоспроможності потенційних дебіторів, визначити строки кредитування [3]. А також для вирішення поставленої проблеми необхідно враховувати міжнародний досвід і застосовувати його на підприємствах України.

Виходячи з вищенаведеного можна зробити висновок, що управління дебіторською заборгованістю безпосередньо впливає на прибутковість підприємства і визначає дисконтну і кредитну політику для покупців, шляхи прискорення повернення боргів і зменшення безнадійної заборгованості, а також вибір умов продажу, що забезпечують гарантоване надходження коштів і є однією з проблем підприємства.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999р. №237.
2. Білик, М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств[Текст] / М.Д. Білик // Фінанси України. – 2003. – №12. – С. 24-28.
3. Момот, Т.В., Сучасні моделі управління дебіторською заборгованістю підприємства / Т.В. Момот, Г.М. Бреславська // Науково-технічний збірник «Комунальне господарство міст». – 2008. – №85. – С. 201-211.

Тішкіна В.С.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Єрмошкіна О.В.

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ НА ОСНОВІ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ОЦІНКИ ПАРАМЕТРІВ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ

На сучасному етапі розвитку банківської системи України, який характеризується високою конкуренцією та спроможністю банку виживати в умовах кризи ринку банківських послуг, одним з пріоритетних завдань вітчизняних банків є забезпечення стабільного функціонування. За умов постійно змінюваної політичної та соціально-економічної ситуації діяльність банку та управління ним не може зводитися до простого реагування на зміни, що відбуваються на основі попередньо набутого досвіду. Сьогодні визначальним чинником розвитку банківської установи стає необхідність свідомого управління змінами на основі науково обґрунтованої процедури їх передбачення і регулювання, тобто формування стратегії діяльності банку.

Отже, актуальність даної тематики обумовлена необхідністю виявлення тенденцій і перспектив розвитку механізму створення та реалізації фінансової стратегії діяльності банку. Невисокий рівень більшості показників-параметрів діяльності банківських установ зумовлює необхідність розробки нових концептуальних підходів до вдосконалення процесів формування та реалізації фінансової стратегії діяльності банку для його успішного та довгострокового функціонування в умовах посилення боротьби за посткризовий ринок.

Вагомий внесок у розробку теорії та практики формування фінансових стратегій банківських установ та стратегічного управління банком зроблено у працях вітчизняних учених: О. Заруби, А. Карчевої, С. Козьменка, А. Кузнецової, В. Міщенко, А. Мороза, О. Пернарівського, Л. Примостки, Т. Смовженко, Г. Табачук, та ін. Належне місце у розробці цих питань займають роботи зарубіжних

вчених: П. Роуза, Д. Синки та ін. Однак, основна увага багатьох науковців та практиків приділялась розробці та впровадженню методик і рекомендацій щодо стратегічного управління банком загалом.

Метою пропонованого дослідження є з'ясування оптимальної фінансової стратегії діяльності банку через призму порівняльної оцінки її складових.

Фінансова стратегія має значний вплив на формування загальної стратегії банку.

Щоб правильно врахувати всі наявні можливості та обмеження необхідно сформуванню такої моделі, яка б найповніше враховувала всі аспекти діяльності комерційного банку.

Головними параметрами моделі є, по-перше, депозитна ставка відсотка, що складається з премія за відмову від споживання, що встановлюється безпосередньо банківською установою, та з інфляційного ризику, що є повністю зовнішнім фактором, по-друге, кредитна ставка відсотка, що включає в себе спред, значення якого кожний комерційний банк обирає для себе окремо, та кредитний ризик, що є загальним показником на ринку банківських послуг, та, по-третє, норматив ліквідності та норматив відрахування в резерви, що повністю підпорядковуються НБУ і ніяким чином не можуть бути регульовані комерційними банками.

Але треба зазначити, що незалежність моделі від зовнішніх параметрів не є основоположною її вибору. Обирати модель для створення фінансової стратегії банківської установи необхідно насамперед керуючись його стратегічними цілями. Отже, якщо у комерційного банку є вже обрана стратегія, то він може обрати одну з оптимізаційних моделей за наявністю визначальних параметрів. А якщо він ще не має чітко визначеної стратегії діяльності, то неможливо обрати оптимальну стратегічну модель, не розраховавши кожної з них. Тільки на основі отриманих по кожній моделі результатах менеджмент комерційного банку може зробити висновок про остаточний вибір своїх стратегічних цілей.

Для розв'язання наявних проблем, які перешкоджають ефективному розвитку банківської системи загалом та банків зокрема, для того, щоб обійти конкурентів і забезпечити собі конкурентні переваги в майбутньому банкам

необхідно у стратегічній перспективі приділяти увагу раціональному формуванню і якісному використанню фінансових ресурсів а, отже, вдосконалювати процеси формування та реалізації фінансової стратегії розвитку. Обґрунтована і правильно розроблена фінансова стратегія діяльності банку є однією з умов успішної реалізації його загальної стратегії.

Тимченко В.О.

ст.гр. ЕФ-05-С

Науковий керівник:

асистент каф. ЕА і Ф

Доценко О.Ю.

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ БАНКУ ЯК ОСНОВА АНТИКРИЗОВОЇ ПОЛІТИКИ

Стратегія банку відіграє чи не найголовнішу роль в його успішному розвитку, а виходячи з ситуації, що склалася на даний момент на сучасному банківському ринку України, який похитнула міжнародна фінансова криза, стратегічному плануванню потрібно приділяти максимум уваги. До фінансових факторів впливу у нашій державі приєднуються ще й досить не стабільна політична ситуація, зміна якої як раз припадає, хоч і не на великий, але все ж таки підйом банківської системи в цілому. Також одним із досить суттєвих факторів впливу на діяльність комерційних банків-резидентів є той факт, що на фінансовому ринку України з недавнього часу почали активно розвиватися і вкладати свій капітал іноземні фінансові групи, які мають досить сильні ресурси і стосовно фінансів і стосовно висококваліфікованих менеджерів з планування та аналітики. тому, формування стратегії для українських банків є першим кроком щодо підвищення конкурентоспроможності та мінімізації ризиків.

Ідейно-теоретичною базою для стратегічного планування банківської діяльності є концепція розвитку банку, яка дозволяє виявити акценти, загальні цілі і пріоритети, ключові напрямки діяльності. До концепції розвитку банку, як правило, включаються: місія банку, місце розташування на фінансових ринках, принципи клієнтської та кредитної політики, менеджменту, імідж банку. Конкурентноспроможний банк повинен мати безперечний імідж, стабільні темпи росту, займати виділену долю на сегментах фінансового ринку, мати солідну клієнтську базу, мінімальні витрати та оптимальний рівень ризику.

Різниця стратегії від концепції в тому, що стратегія – це набір конкретних реальних дій, котрі можуть втілити дану концепцію в життя, привести до створення реальної конкурентної переваги, здатної зберігатися довгий час.

Стратегічні цілі визначають тактичні рішення – способи отримання прибутку від операцій, строки та умови виконання, а також варіантний регламент виконання, спектр запропонованих банківських послуг, наближений план росту валюти балансу та капіталу банку, клієнтської бази, структуру динаміки активів і пасивів банку, план по розміру прибутку.

Слідуює скласти декілька сценаріїв розвитку зовнішніх факторів і відповідної стратегії банку – песимістичний, середній, оптимістичний, що надасть «дерево» розвитку банку. У процесі виконання плану проводиться коректировка короткострокових та довгострокових планів у відповідності до макроекономічних реалій. За допомогою динамічних рядів макроекономічних і фінансових індикаторів складається прогноз рівня відсоткових ставок за основними видами фінансових інструментів. Потім на основі прогнозу відсоткових ставок і плану по структурі, розміру активів й пасивів прогнозується рентабельність, маржа та прибуток банку. Кожний сучасний комерційний банк перед розробкою стратегічного плану розвитку визначає свої стратегічні зони діяльності.

Таким чином, постійний розвиток та мінливість українського банківського ринку підбурює зростання кількості комерційних банків і

загострення конкуренції, нагадує сучасним банкам про важливість методів менеджменту й маркетингу, цим самим підкреслює важливість банківської конкурентної стратегії.

Вдала, обґрунтована та чітко визначена стратегія банку, дасть йому змогу в умовах нинішньої фінансової нестабільності, високої банківської конкурентної середі мати позитивні фінансові результати, зайняти своє певне місце серед інших банків, мати певну стабільну клієнтську базу і шлях до поступового розвитку його у майбутньому.

Томас В.Л.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.т.н., доцент каф. ЕА і Ф

Крилова О.В.

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ ПРИ ІПОТЕЧНОМУ КРЕДИТУВАННІ В УМОВАХ КРИЗИ

В умовах фінансової кризи, актуальним питанням постає розвиток іпотечного кредитування..

Останні події на фінансовому ринку підтверджують необхідність пошуку шляхів розвитку іпотечного ринку.

Метою дослідження є мінімізації кредитного ризику при іпотечному кредитуванні в умовах кризи.

В умовах фінансової кризи, актуальною проблемою банків є удосконалення механізму управління кредитним ризиком іпотечного кредитування, як механізм мінімізації збитків банку, а й отже стабільного кредитування будівельних компаній та населення. У найширшому розумінні кредитний ризик — це невизначеність щодо повного та своєчасного виконання позичальником своїх зобов'язань згідно з умовами кредитної угоди.

Вирішенням даної проблеми має стати застосування та удосконалення зарубіжного досвіду управління кредитним ризиком. А саме застосування схеми, яка передбачає, що банк виступає: у ролі основного банку, який веде рахунки будівельної компанії; у ролі інвестора і кредитора будівельної компанії; у ролі страховика будівельної компанії.

Важливою складовою схеми по мінімізації кредитного ризику є участь фізичних осіб, адже саме вони є інвесторами для банку та покупцями для будівельних компаній. Реалізація побудованого житла захищає банк від кредитного ризику, тобто від можливості неповернення вчасно наданого кредиту. Надання іпотечного кредиту як фізичним особам так і будівельній компанії має відбуватися за умови, що вони мають рахунки в цьому банку. Дана умова дозволить банку контролювати фінансові потоки позичальників, а й отже контролювати їх платоспроможність. Ще однією важливою умовою має стати обов'язкове страхування відповідальності перед банком за своєчасне та повне (або часткове) погашення іпотечного кредиту, включаючи відсотки за користування ним.

Зниження кредитного ризику іпотечного кредитування та підвищення надійності роботи банків вимагає прискорення процесу створення кредитного бюро в Україні. Створення бази кредитної історії позичальників банку та об'єднання її в єдину базу - «Кредитне бюро» з іншими базами державних банків, що дає можливість ефективного відбору платоспроможних та відповідальних клієнтів на перших етапах.

Одним з найскладніших завдань при іпотечному кредитуванні є встановлення оптимальної ціни іпотечного кредиту. Формування відсоткової ставки при іпотечному кредитуванні повинно здійснюватися за принципом: „вартість плюс прибуток плюс кредитний ризик”.

Таким чином, мінімізація кредитного ризику є передумовою підвищення ефективності банківської діяльності, а й отже розвитку іпотечного кредитування, бо саме іпотека дозволяє узгодити інтереси населення – в

поліпшенні житлових умов, комерційних банків – ефективною і прибутковою роботи, будівельного комплексу – в ритмічному завантаженні виробництва.

Подальші дослідження повинні бути спрямовані на створення належної законодавчої бази, яка б відповідала сучасним міжнародним стандартам і враховувала позитивний досвід запровадження відповідного законодавства в інших країнах. Це дасть змогу створити належний законодавчий базис як для розвитку іпотечного кредитування взагалі, так і для галузі житлового будівництва.

Шевельова Г.О.

ст.гр. ЕФ-05-М

Науковий керівник:

К.е.н., доцент каф. ЕА і Ф

Соляник Л.Г.

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Ефективна робота промислових підприємств багато в чому залежить від рівня їх інноваційно-інвестиційного розвитку, що зумовлює необхідність створення системи його фінансового забезпечення. Деякі аспекти інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств, обґрунтування фінансового забезпечення такої діяльності та проблеми підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності залишаються недостатньо дослідженими до цього часу, що зумовлює актуальність даної теми.

Інноваційно-інвестиційна діяльність - це дії, спрямовані на здійснення капітальних вкладень із метою зміни основних виробничих фондів і технології для випуску продукції з поліпшеними властивостями.

Інноваційно-інвестиційна діяльність зазнає прямого чи опосередкованого впливу з боку факторів, які доцільно поділяти на зовнішні (нормативно-правові та економічні фактори) та внутрішні (виробничо-технологічні, наукові, фінансові, трудові й організаційні) фактори впливу.

Система фінансового забезпечення ПД відіграє центральну роль в її розвитку і може бути визначена як діяльність з раціонального використання власних фінансових ресурсів і залучення та використання оптимального обсягу додаткових фінансових коштів.

Джерелами фінансування ПД залежно від кон'юнктури інвестиційного ринку можуть бути як внутрішні (власні кошти суб'єктів господарювання), так і зовнішні (вітчизняні та іноземні) джерела.

Для ефективного здійснення ПД промислового підприємства система управління її фінансуванням повинна будуватися з урахуванням життєвого циклу інновацій. На різних етапах життєвого циклу інновацій доцільно використання різних джерел фінансового забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності:

- фундаментальні дослідження – державний бюджет, державні наукові програми, програми з вирішення найважливіших науково-технічних проблем;
- прикладні НДР – держбюджет, кошти інноваційних фондів;
- проектно-конструкторські роботи – держбюджет, власні кошти, венчурний капітал, кошти бізнес-янголів;
- втілення у виробництво та комерціалізація інновацій – власні позикові кошти, венчурний капітал, кошти бізнес-янголів;
- стадії зростання, зрілості і старіння інновацій фінансуються за рахунок власних та позикових коштів промислового підприємства (емісія ЦП, банківські кредити, часткова підтримка з боку держави, фондовий ринок).

З боку держави для забезпечення ефективного фінансування ПД необхідна реалізація таких кроків: створення науково-дослідних центрів зі змішаним фінансуванням; забезпечення прямих держзамовлень на інноваційну продукцію; надання пільг промисловим підприємствам, що впроваджують

інновації, і кредитів із зниженням кредитної ставки; створення інноваційних фондів за рахунок бюджету; підтримка венчурних фондів; пряме державне фінансування інноваційних інвестицій.

З боку підприємств заходами забезпечення ефективного управління ПД мають стати: вдосконалення механізмів управління фінансовим забезпеченням ПД підприємства; активізація залучення інвестицій у власні розробки та НДДКР; раціональне використання наявних засобів; визначення потреби та оптимізація об'ємів додаткових інвестиційних ресурсів; скорочення тривалості інвестиційного і інноваційного циклів; розробка та впровадження методичних підходів щодо експертної оцінки рівня інноваційності продукції підприємства.

Заходи з підвищення ефективності фінансування ПД з урахуванням стадій життєвого циклу інновацій дозволять раціонально використовувати обмежені фінансові ресурси промислових підприємств й створити основу для подальшого інноваційного розвитку як підприємства, так і держави в цілому.

Шинкаренко В.О.

ст.гр. ЕФ-05-С

Науковий керівник:

ст. викладач каф. ЕА і Ф

Семенихіна О.І.

ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: УНОРМУВАННЯ У ПРОЕКТІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

Місцеві бюджети, сформовані відповідно до рівнів адміністративно-територіального поділу, складають фінансову основу місцевого самоврядування в Україні. Дохідна частина місцевих бюджетів формується із

трьох джерел: передані загальнодержавні доходи, місцеві податки і збори, міжбюджетні трансферти.

У доходах місцевих бюджетів провідне значення мають загальнодержавні джерела надходжень, які пропорційно розподіляються за різними рівнями місцевих бюджетів.

Практика показує, що нагальними проблемами формування місцевих бюджетів на сучасному етапі є:

- відсутність фіскально значущих джерел надходжень у переліку місцевих податків і зборів;
- недостатній обсяг ресурсів для виконання власних повноважень;
- недосконалість формули вирівнювання обсягів бюджетних ресурсів;
- обмежена можливість здійснення запозичень;
- неможливість для місцевої влади розпоряджатися понадплановими коштами на власний розсуд;
- слабкий контроль за виконанням делегованих повноважень;
- належність основних дохідних джерел місцевих бюджетів – податку з доходів фізичних осіб, плати за землю – до загальнодержавних податків, законодавче закріплення часток відрахувань від цього податку до різних рівнів місцевих бюджетів у Бюджетному кодексі України, що не дає права місцевим органам регулювати ставки цього податку;

Вирішення вказаних проблем потребує попереднього унормування в законодавчих актах, зокрема – через внесення відповідних змін та доповнень до Бюджетного кодексу України, Законів України „Про місцеве самоврядування в Україні” і „Про місцеві державні адміністрації”, а також щорічних законах про Державний бюджет України. На даний час законопроектна діяльність щодо питань місцевих податків та зборів представлена у проекті Закону України „Про місцеві податки і збори”.

У більшості розвинених країн світу місцеві податки та збори становлять 5-30 % усіх податкових надходжень до зведених бюджетів. В Японії місцеві податки та збори становлять 35 % доходів органів місцевого самоврядування,

Великобританії – 37 %, Німеччині – 46 %, Франції – 67 %, США – 66 %. У країнах ЄС основними є такі види місцевих податків та зборів: збори за надання послуг місцевими органами влади (зокрема, за водопостачання, користування громадським транспортом);

Місцевий корпоративний податок у різних країнах нараховується на фонд заробітної плати, або прибуток, або вартість виробленої продукції, його граничні ставки регулюються на центральному рівні, він складає від 20% надходжень до місцевих бюджетів у Португалії та Іспанії, до 90 % у Люксембурзі. Місцевий податок з доходів встановлюється як надбавка до податку з доходів фізичних осіб, граничні розміри його регулюються на центральному рівні – від 40 % у Бельгії до 100 % у Швеції. В Італії основним місцевим податком є прибутковий. У Франції основними податками до місцевих бюджетів є податок на житло, промисловий податок, земельний та податок з будівель. У Швеції головний місцевий податок – на доходи громадян. Земельний податок і податок на майно фізичних осіб віднесені до місцевих у Російській Федерації. До регіональних податків віднесено податок на майно організацій (об'єктом оподаткування є рухоме і нерухоме майно, базою оподаткування – середньорічна вартість майна), податок на гральний бізнес (об'єктами оподаткування є гральний стіл, гральний автомат, каса букмекерської контори, каса тоталізатора), транспортний податок. Винятково муніципальним, тобто таким, що надходить до місцевого бюджету, у країнах ЄС, є податок на нерухомість, хоча його граничні ставки визначаються на центральному рівні. Із країн ЦСЄ податок на нерухомість як місцевий введено у Польщі, Чехії, Угорщині, Словенії. У Великобританії це основний місцевий податок, який має найбільшу питому вагу у структурі надходжень, він включає і плату за землю. Питома вага цього податку у власних надходженнях місцевих бюджетів становить від 10 % у Данії, Фінляндії, Греції, Люксембургу до 50 % у Бельгії, Латвії, Литві, Польщі, Словаччині, Словенії, Іспанії і майже 100 % у Великобританії, Естонії, Ірландії. Об'єктом оподаткування є земля та споруди.

ЗМІСТ

<i>Автухова В.І.</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	3
<i>Бабанська О.М.</i> ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ.....	5
<i>Балагура В.О.</i> СТРУКТУРА ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
<i>Барановський М. С.</i> ІНСТИТУЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ КОШТАМИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	9
<i>Бойко О.С.</i> КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ І НАПРЯМИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	12
<i>Бондар К.Ю.</i> УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	14
<i>Верник В.М.</i> НОВИЙ ПОДХОД К УПРАВЛЕННЮ ПРЕДПРИЯТИЕМ НА ОСНОВЕ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ.....	16
<i>Герман Є.Д., Профатілова О.О.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ.....	19
<i>Говоруха Н. О.</i> ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	21
<i>Голобородько Г.Д.</i> РОЗВИТОК ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ БІЗНЕСУ.....	24
<i>Гостра А.М.</i> АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	27
<i>Гривко О. О.</i> ФІНАНСОВА САНАЦІЯ ЯК ПІДСТАВА ВІДРОДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	29
<i>Дзюба В. Ю.</i> ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	31
<i>Діденко А.О.</i> ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	33
<i>Докіна Ю. В.</i> МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПЛАНУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ВУГЛЕДОБУВНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	36
<i>Єрьюменко Г.В.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ	38
<i>Єфстафьева Ю. І.</i> БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ	41
<i>Зайцева М. В.</i> ФОНДОВИЙ РИНОК ЯК ВАГОМИЙ ЧИННИК ІННОВАЦІЙНОГО ФІНАНСУВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	43
<i>Замкова Є. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	45
<i>Запорожець Т.В.</i> СТАН ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ	47

ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	
<i>Зуенко В.В.</i> ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	50
<i>Каурова О.Г.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	52
<i>Ковальчук О.В.</i> УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	54
<i>Кошева Є. О.</i> ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ.....	57
<i>Кулешов В.С.</i> ВПЛИВ РИЗИКІВ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	59
<i>Ластович С. В., Охрименко Д. В.</i> СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ БЮДЖЕТНОГО ДЕФІЦИТУ.....	61
<i>Люцевич О.М.</i> ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ НАСЕЛЕННЮ ЖИТЛОВИХ СУБСИДІЙ	63
<i>Мамедова Л. М.</i> СУЧАСНА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	66
<i>Мануйлова О. С.</i> ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	68
<i>Моргун В.В.</i> ПРОБЛЕМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	70
<i>Попова А.В.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	72
<i>Проценко К.О.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО ФІНАНСУВАННЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ.....	75
<i>Савицька Я. І.</i> ОСНОВНІ ПОМИЛКИ, ЩО ДОПУСКАЮТЬСЯ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ СИСТЕМИ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	77
<i>Сай К.С.</i> АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	79
<i>Свідерська О.В.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	82
<i>Семоядна О. Є.</i> БІЗНЕС – ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	83
<i>Снісарь Б.В.</i> ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЙОГО ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.....	85
<i>Стриж О.Ю.</i> УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ В УМОВАХ КРИЗИ: ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ.....	87
<i>Тішкіна В.С.</i> ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ НА ОСНОВІ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ОЦІНКИ ПАРАМЕТРІВ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ.....	91

<i>Тимченко В.О.</i> ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ БАНКУ ЯК ОСНОВА АНТИКРИЗОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	93
<i>Томас В.Л.</i> УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ ПРИ ІПОТЕЧНОМУ КРЕДИТУВАННІ В УМОВАХ КРИЗИ.....	95
<i>Шевельова Г.О.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	97
<i>Шинкаренко В.О.</i> ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: УНОРМУВАННЯ У ПРОЕКТІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ.....	99